

Jesenice, 10. novembra 1972

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železara«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Lep uspeh izmene Markelj Franc na lahki progi

Tov. Ljuta, asistent v obratu Javornik I., nam je posredoval kratko informacijo o novem rekordnem dosežku pri izpolnjevanju proizvodnega načrta na lahkih progah.

V soboto, 4. novembra, je izmena Franc Markelj na popoldanski dnini prevajala iz Ø 120 v Ø 70 in Ø 90 v čisti teži 107.060 kg, kar je za okrog 2 tona več kot je dosegla izmena Jože Markelj pred kratkim.

Spodbudni rezultati, ki jih dosegajo sodelavci na posameznih izmenah kažejo, da so prisotna vedno večja prizadevanja, da bi izpolnili planske naloge. Zato so tudi na ostalih izmenah začeli posnemati sodelavce iz izmene Jožeta Marklja. Sodelavcem dne Franc Marklja k rekordnemu uspehu iskreno čestitamo in želimo, da bi tako uspešno nadaljevali tudi v prihodnje.

Remonti v oktobru

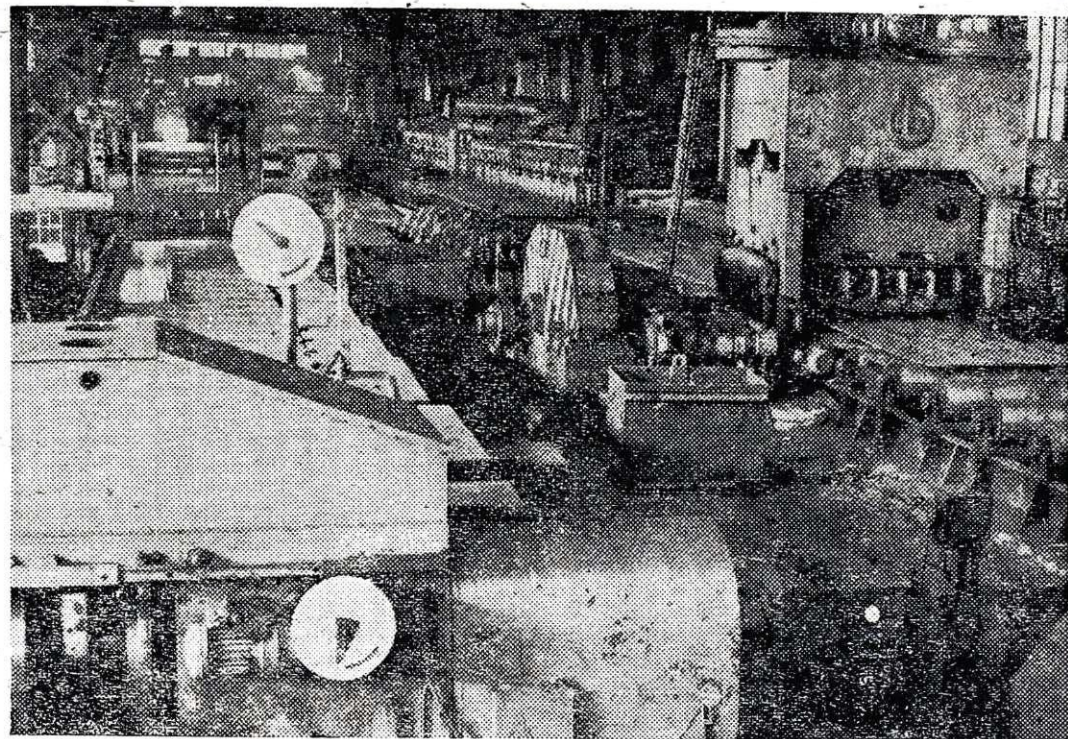
V mesecu oktobru je bilo skupno planirano 23 večdnevni in 31 enodnevnih remontov. Tekom meseca je bilo zaključeno delo na osemnajstih remontih, zaradi nepripravljenih rezervnih delov in zasedenosti elektro vzdrževalcev, smo morali dva remonta preložiti na mesec november. Remontna dela na treh remontih pa so se zavlekla v mesec november. Kakor vsak mesec, smo tudi v oktobru imeli remonte izven mesečnega programa in sicer kar osem. Tako je bilo v oktobru skupno opravljenih kar 26 remontov, ali tri več kot smo planirali. Enodnevnih remontov pa je bilo opravljenih 26 ali 5 manj kot smo jih planirali.

V novembru pa že iz remonta programa lahko

vidimo, da se bliža konec leta. Vse manj je v programu večdnevni remontov. V mesečnem programu večdnevni remontov so poleg valjarne žice, SM peči še remont na mlinih za koks in nekaj žerjavov. V novembru so planirani tudi tedenski pregledi vlagalnih strojev v jeklarni ter glavni zidarski remont Lectromelt električne peči.

Za razpravo je tudi že pripravljen letni program remontov. Na osnovi tega bo izdelan tudi finančni plan remontov. Letni program za leto 1973 je po obsegu precej večji in bodo potrebna tudi višja finančna sredstva, kakor tudi večja angažiranost vzdrževalcev.

referent za remonte
Stane Torkar

V valjarni 2400 so sodelavci v oktobru izpolnili plan s 102,4 %

Celotni dohodek in njegova delitev v 9 mesecih

Celotni dohodek sestoji iz eksterne realizacije, lastnih storitev, prodaje materiala in odpadkov ter izrednih dohodkov. Največji delež v tej strukturi zavzema prodaja naše osnovne dejavnosti, v skupni vrednosti 947,6 milij. din, kar pomeni, da smo pri realizaciji 259.469 ton dosegli povprečno ceno 3.556 dinarjev na tona.

Kljub povišanju cen v mesecu juniju, ki je znašalo 13,6 %, nismo uspeli vsega efekta v celoti iztržiti. Efekt podražitev pomeni v kumulativni zvišanje 5,7 % na tona

prodanega jekla, zaradi nedoseženih planskih obveznosti pa je realizacija v masi večja le za 1,4 %. Računamo, da se bo v zadnjem kvartalu po sedanjih ocenah stanje izboljšalo, pri čemer bomo z višjimi prodajnimi cenami in izpolnjenimi planskimi obveznostmi za zadnje tromesečje zvišali vrednost eksterne realizacije in s tem celotnega dohodka.

Sestavni del celotnega dohodka je še tkim. interna realizacija kamor spadajo lastni proizvodi in storitve. Lastne proizvode in storitve smatramo vse izdelke, ki so v Železarni proizvedeni z na-

(Nadalj. na 2. str.)

10. seja DS

Jutri, v soboto 11. novembra, sklicuje predsednik dipl. inž. Emil Ažman ob 7. uri zjutraj 10. redno sejo delavskega sveta Železarne. Poleg pregleda sklepov zadnje seje, bodo na seji obravnavali še: rebalans finančnega plana za leto 1972, izhodišča proizvodnega plana za leto 1973, govorili in sklepali bodo tudi o pravilniku o poslovni tajnosti, o pogojih za sovlaganje v Železarno, o raziskovalni in kvalitetni problematiki Železarne in poslušali poročila predsednikov odborov. Pismeno gradivo k posameznim točkam dnevnega reda so člani delavskega sveta prejeli že z vabilom.

Seja bo v preurejenih prostorih Kazine v prtiličju.

Spodbudne odškodnine prizadevnim iznajditeljem in novatorjem

V sedanjim mandatni dobi je imel odbor za izume in racionalizacije pri DS, ki ga vodi dipl. inž. France Gasser, sedem sej in sicer v letu 1971 tri in letos štiri. Člani odbora so na osnovi sklepov, ocen in priporočil komisij za racionalizacije in novatorstvo pri svetih delovnih enot, mnenj pristojnih in odgovornih strokovnjakov, izvedencev in poročevalcev pozitivno ocenili 24 tehničnih izboljšav. Avtorjem so na osnovi pravilnika prikazanih izračunov prihrankov in koristi priznali 24 spodbudnih nagrad, odškodnin in akontacij v skupni višini 54.827,00 din. Leta 1971 je bilo izplačanih 28.959,00 din, leta 1972 pa 25.868,00 din.

Remont valjarne žice

V dneh od 2. do 15. novembra se izvaja planirani generalni remont valjarne žice na Beli. Po podatkih, ki smo jih dobili tik pred zaključkom redakcije na obratovodstvu, so do 8. novembra že skrajšali čas

remonta na pečeh za 71 ur. Če bodo tudi v naslednjih dneh zadržali to prednost, bodo remont skrajšali za dva dni in redno začeli obratovati že v ponedeljek, 13. novembra, zvečer.

Pri tem je razveseljiva ugotovitev, da se iz leta v leto večja število prizadevnih in uspešnih avtorjev, ki se sami ali skupinsko uspešno lotevajo reševanja in odстранjanja večjih in težjih nalog in problemov v proizvodnji.

Po večmesečnem premoru je predsednik odbora dipl. inž. Franc Gasser sklical za 7. novembra redno sejo odbora z obsežnim dnevnim redom.

Člani odbora so pregledali sklepe šeste seje in ugotovili da so bili v celoti izvedeni.

Pogodbi z avtorjema patentov Antonom KOBLARJEM za izum KOBNIS, oporna priprava za sestavljanje in zvoščavljanje grednih vezi in Zvonetom LABURA — priprava

(Nadalj. na 2. str.)

V bluming valjarni še nadalje zmanjšujejo porabo mazuta

Sodelavci v bluming valjarni na Beli so v mesecu oktobru znova zmanjšali porabo mazuta za 0,2 kg na tona vložka v primerjavi z mesecem septembrom, v katerem so že dosegli rekordno nizko porabo 23,6 kg na tona vložka. Minuli mesec pa je poraba znašala 23,4 kg na tona vložka. Track-time, to je porabljen čas od preboda šarža do založitve v globinske peči, je v oktobru ostal na istem nivoju kakor je bil dosežen v septembru. Nekoliko se je povečal čas zadrževanja v pečeh, zaradi istočasnega valjanja kvalitet iz potisne peči.

V preteklem mesecu so v valjarni bluming uspešno opravili tudi remont na prvi potisni peči.

Celotni dohodek...

(Nadalj. s 1. str.)

menom, da služijo v proizvodnem procesu kot pomožni material, orodje, rezervni deli, ali celo kot vložek, če je to staro železo in drugi odpadki. Konkretno spada v to kategorijo vsa proizvodnja šamotarne, livarne, proizvodnja rezervnih delov in orodja naših delavnic, seveda vse za lastne potrebe. K realizaciji materiala in odpadkov pa štejemo vso malo prodajo, prodajo žilindre, material R-3 in drugo. Do formiranja celotnega dohodka nam manjkajo še ostali, mi jim pravimo tudi izredni dohodki z glavnim deležem zamudnih obresti, ki jih zaračunavamo našim kupcem. S tem je podana groba vsebina celotnega dohodka, ki pa se v strukturi deli na materialne stroške, pogodbene in zakonske obveznosti, osebne dohodke, ostale izdatke ter dobiček. Največji delež to je 65,5 % porabljenih sredstev v strukturi delitve celotnega dohodka odpade na materialne stroške ter proizvodne in neproizvodne storitve.

Stroški vložnega materiala, orodja, energije in goriv so glede na izvršeno blagovno in skupno proizvodnjo pod planiranimi, čemur so vzrok nižje specifične porabe, kar je nedvomno lep uspeh pri naporih za znižanje stroškov. Pač pa izkazujejo zvišanje proizvodne storitve pri čemer računamo, da se bo trend v naslednjih mesecih še stopnjeval, ko bodo obračunane vse fakture zunanjih izvajalcev. Temu je vzrok pomanjkanje lastnih kapacitet v vzdrževanju ter vedno višje cene zunanjih storitev. Remonti in investicijsko vzdrževanje so sicer kalkulativen strošek, ki se obračuna šele ob koncu leta, vemo pa že sedaj, da bodo obračunani stroški večji od vkalkuliranih.

V okvir kategorije materialnih stroškov spadajo tudi amortizacijski odpisi, ki so enakomerno razporejeni skozi vse leto, razen v primeru, da se kolektiv odloči za povišano stopnjo odpisov med letom.

Poleg amortizacije, ki je kot strošek neodvisna od proizvodnje moramo vkalkulirati tudi pogodbene in za-

konske obveznosti. K pogodbenim obveznostim spadajo obresti od kreditov tako za osnovna kot za obratna sredstva, zavarovalne premije, prispevki in članarine ter drugo. K zakonskim obveznostim pa v glavnem vsi prispevki iz osebnega dohodka.

Vsi zakonski prispevki se torej gibljejo vzporedno z rastjo osebnih dohodkov pri čemer je še vedno v veljavi 4 % dodatni stanovanjski prispevek, ki je bil uveden leta 1971 z namenom, da zberemo dodatno potrebna sredstva za stanovanjsko izgradnjo.

Bruto osebni dohodek zajemajo 12,6 % stroškov v strukturi celotnega dohodka, kar pomeni 1920.— din neto na zaposlenega. Do dobička nam manjkajo še ostali izdatki, to so izredni ali neposlovni stroški ter nabavljena vrednost prodanega materiala R-3. Oba izdatka imata svoji protipostavki pri formiranju celotnega dohodka. Tako kot so zajete zamudne obresti, zaračunane našim kupcem, v dohodku, imamo obresti naših dobaviteljev zajete v izrednih izdatkih.

Po upoštevanju skupnih stroškov, ki bremenijo celotni dohodek je ostalo podjetju 57 milij. dobička, kot rezultat poslovanja 9 mesecev tega leta.

Prosti del dobička koristimo tekom leta kot obratna sredstva, ob koncu leta pa ga prenesemo na poslovni sklad. Po zakonskem določilu obresti na poslovni sklad ne smemo več vkalkulirati kot zakonsko obveznost med stroške, ker so postale del dobička podjetja. Višino izračunanih obresti na poslovni sklad moramo v obliki posojila vlagati v fond za pospešeni razvoj gospodarsko nerazvitih področij, ki nam bo posojeni znesek vrnil v 12. letih. Iz dobička pa moramo pokrivati tudi izdatke tekoče skupne porabe, to je regrese za dopuste, nagrade jubilejtom, štipendije, razne dotacije in drugo.

Kljub nenehnim podražitvam osnovnih surovin in storitev računamo, da bomo ob izpolnjevanju planskih obveznosti v zadnjem tromesečju rezultat podjetja še izboljšali.

Jelka Vidali, dipl. oec.

CELOTNI DOHODEK IN NJEGOVA DELITEV I.—IX. 1972

	v 000 din	%
Eksterna realiz. proizv. in storitev	959.872	84.8
Realiz. storitev za lastne potrebe	126.204	11.1
Realiz. mat. in odpadkov	12.139	1.1
Ostali dohodki	33.710	3.0
Celotni dohodek	1.131.925	100.-
Materialni stroški	741.558	65.5
Amortizacija	86.713	7.7
Pogodbene obveznosti	34.322	3.0
Zakonske obveznosti	18.429	1.6
Bruto osebni dohodki	142.991	12.6
Ostalo	50.853	4.5
Dobiček	57.059	5.1

DOBIČEK IN NJEGOVA DELITEV I.—IX. 1972

	v 000 din	%
Poslovni sklad — prosti del	44.288	77.6
Poslovni sklad — posojilo za nerazvite	4.362	7.6
Sklad skupne porabe	8.409	14.8
Skupaj:	57.059	100.-

Spodbudne odškodnine...

(Nadalj. s 1. str.)

za dodajanje in vpajanje žice v žebljarske in žičarske stroje, je bila podpisana.

Na sedmi seji so člani odbora obravnavali tudi osem večvrednih tehničnih izboljšav, ki so jih predhodno pozitivno ocenile komisije za racionalizacije in novatorstvo pri svetlih delovnih enotah in jih zaradi večjih prihrankov in koristi s priporočili in pozitivnimi ocenami odstopile odboru v dokončno oceno in nagraditev.

Avtor tehnične izboljšave, izuma št. 2015 dipl. inž. Božidar BRUDAR iz raziskovalnega oddelka je izdelal napravo, aparat za optimalno rezanje blumov v bluming valjarji Beli. Naprava je brez dvoma izredna pridobitev za valjarne. Avtor je prihranil štiri kontrolorje, na žalost se izplen še ni bistveno izboljšal, pričakovati pa je tudi izboljšanje izplena od 1 do 2 %. Avtorju je bila priznana enkratna odškodnina za izum v višini 30.000,00 din z obdobjem akontacije 2.000,00 din ki je bila avtorju odobrena v decembru lani. Avtor in podjetje bosta morala izdelati in podpisati še ustrezno pogodbo za odkup patenta za potrebe naše Železarnice in združenega podjetja Slovenske železarnice.

Tehnična izboljšava št. 2023 »Popravilo kontaktnih glav za elektrode na ASEA električni peči, ki jo je predložil v oceno Ivan BUCEK, referent priprave dela, izkazuje prihranke in koristi na vzdrževanju in nemoten proizvodnji na ASEA električni peči v višini 46.058,00 din. Na osnovi ocen, mnenj in priporočil pristojnih in odgovornih računovodskih in ekonomskih služb, so člani odbora avtorju priznali enkratno odškodnino v višini 3.644,00 din.

Avtorji izboljševalnega predloga št. 2037: Leon RAVNIK, Florija MLAKAR, dipl. inž. Leon MESARIČ in Karel JEREB iz predelovalnih obratov, so za potrebe nove valjarne žice na Beli in žičarne izdelali novo ustrezno konstrukcijo lužilnih sider. S to novo izvedbo so dosegli znatne prihranke na prevoznih kamionskih urah in delovni sili. Prihranki presegajo 93.500 din na leto. Člani odbora so avtorjem priznali enkratno odškodnino na višini 3.482 din.

Avtorja izboljševalnega predloga št. 2041 Jakob ARH in Martin JAN iz obrata kleparna gradbenega vzdrževanja sta odločilno in domiselno opravila popolnoma iztrošeno črpalko, za prečrpavanje lužine v galičarni predelovalnih obratov. Izboljšava jima je popolnoma uspela in preprečila večmesečni zastoj in prekinitev dela v galičarni. Avtorjema so člani odbora priznali enkratno spodbudno odškodnino v višini 2.182 din. Instrumentalci in energetiki Janez VILMAN, Marjan GASPERIN, Janko REPE in Anton ZUPANC so pri nas uvedli proizvodnjo in polnje-

nje sedmih kalibrirnih plinov za umerjanje analizatorjev v kisikarni Sava in tako znižali na minimum nabavo kalibrirnih plinov iz uvoza. Avtorji so prejeli enkratno skupno odškodnino v višini 3.454 din.

Avtor Jože URH delovodja ključavničarjev je skupaj s Friderikom MERTELJ uspešno rekonstruiral HASSEWERDE, ki je bila že amortizirana in odpisana. Prenovljena strožnica sedaj odlično služi za obdelavo in struženje elektrod za električne peči. Priznana odškodnina na višini 2.274 din si avtorja delita v enaki višini.

Predlog št. 2055 avtorjev Jožeta ULČARJA, tehnologa jeklarn in Stefana SCERBIČA delovodja ponvičarskih zidarjev »Izboljšana vzdržnost livnih ponvic v jeklarni«, ni mogel biti dokončno ocenjen, ker ni znana udeležba avtorjev pri izboljšavi. Pri izboljšavi je sodelovalo več avtorjev med drugimi tudi metalurški inštitut, kolektiv jeklarne. Ko bo znana in ugotovljena udeležba vseh sodelujočih bodo izboljševani predlogi ponovno obravnavani.

Predlog št. 2056, ki so ga izvedli votličarji predelovalnih obratov: Drago KOB-LAR, Pavle DIMITROV, Anton SOKLIČ, Alojz PINTAR in Anton ČUDEN izkazuje 464.700 din letnih prihrankov pri uporabi diamantnih

votlic. Odškodnina do katere so prizadevalni in uspešni avtorji upravičeni na osnovi prikazanih, overovljenih in potrjenih koristi in prihrankov znaša 11.935 din.

Na tej seji je bilo skupno priznanih in odobrenih sedem spodbudnih odškodnin v višini 56.971 din. To je nedvomno lepo priznanje za delovni in ustvarjalni polet prizadevnih uspešnih iznajdniteljev in novatorjev.

Na zadnji seji je odbor sprejel tudi osnutek pravilnika za podeljevanje Pantzeve nagrade, katere namen je spodbujanje članov delovne skupnosti in tudi druge osebe, službe ustanove inštituta k raziskovanju, razvijanju in uvajanju novih delovnih in tehnoloških postopkov na področju metalurgije. Pentzovo nagrado dobi lahko vsak član kolektiva ali druge osebe, ki izumi, izboljša ali uvede nov delovni, tehnološki postopek ali proizvod v korist Železarnice.

Člani odbora so odobrili tudi strokovne ekskurzije za posamezne prizadevne in uspešne iznajditelje, novatorje in racionalizatorje, ki jih predpisuje naš pravilnik o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih v členu 32. Izrazili so tudi potrebo, da se ZPSŽ ustanovi posebna služba za racionalizacijo novatorstva.

Poškodbe v oktobru

Služba za varstvo pri delu nam je posredovala informacijo o poškodbah naših sodelavcev na delovnih mestih ter na poti v službo za mesec oktober. Na delovnih mestih je bilo poškodovanih 31 sodelavcev in smo zato izgubili 530 delovnih dni. Pregled poškodb po delovnih enotah je naslednji:

Talilnice 10 poškodb — 189 dni, valjarna Bela 4 poškodbe — 81 dni, valjarna Javor-

nik 2 poškodbi — 37 dni, predelovalni obrati 8 poškodb — 106 dni, vzdrževanje 5 poškodb — 64 dni in na transportu 2 poškodbi 53 dni. V energetskih obratih ter v upravnih službah poškodb na delovnih mestih ni so imeli.

Na poti v službo je bila 1 poškodba s 5 izgubljenimi dnevi, samo v upravnih službah.

DRUŠTVO INŽENIRJEV IN TEHNIKOV — JESENICE ORGANIZIRA V TOREK, DNE 14. NOVOBRA OB 18.00 URI V PRITLICJU KAZINE — SALON, ZA VSE TEHNIKE IN INŽENIRJE ZAPOSLENE V ŽELEZARNI JESENICE

JAVNO TRIBUNO

NA TEMO: TEMELJNE ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA V ŽELEZARNI.

UVOD V RAZPRAVO JE PRIPRAVIL:

DANTE JASNIČ — vodja oddelka za organizacijo dela, NA VPRAŠANJA BOSTA ODGOVARJALA SE: IVO ARZENŠEK — pomočnik glavnega direktorja in TOMAŽ ERTL — direktor kadrovskega sektorja.

SMATRAMO, DA JE DRUŠTVO DIT POKLICANO, KVALIFICIRANO IN DOLŽNO AKTIVNO SODELOVATI PRI OBLIKOVANJU NOVIH SODOBNIH ORGANIZACIJSKIH STRUKTUR V PODJETJU, ZATO RACUNAMO NA VASE SODELOVANJE.

ODBOR DIT — JESENICE

Delavci, obrtniki, upokojeanci in kmetje naše geslo ob referendumu 19. in 20. novembra je V SLOGI JE MOČ.

Izvršitev programa skupne in blagovne proizvodnje ter odprave v oktobru 1972

Delovna enota	Skupna proizvodnja			Blagovna proizvodnja			Odprava
	program	izvršitev	%	program	izvršitev	%	
Plavž	12.400	12.142,4	97,9				
SM jeklarna	26.700	26.286,7	98,5				
El. jeklarna	14.500	14.839,9	102,3				
Livarne	140	145,0	103,6	50	71,0	142,0	71,0
Šamotarna	1.380	1.458,0	105,7	285	245,0	86,0	245,0
TALILNICE:	55.120	54.872,0	99,6	335	316,0	94,3	316,0
Bluming štekel	45.800	43.096,3	94,1	7.200	6.477,3	90,0	6.555,5
Profilarna	1.050	702,5	66,9	1.040	701,6	67,5	758,3
Valjarna žice	9.880	9.142,3	92,5	2.780	1.906,2	68,6	2.048,2
Lahke proge	2.300	2.563,3	111,4		161,3		158,1
VALJARNA BELA:	59.030	55.504,4	94,0	11.020	9.246,4	83,9	9.520,1
Valjarna 2400	8.700	8.905,1	102,4	8.620	8.796,4	102,0	8.828,3
Jeklovlek	1.600	1.736,5	108,5	1.600	1.730,6	108,2	1.765,4
VALJARNA JAVORNIK:	10.300	10.641,6	103,3	10.220	10.527,0	103,0	10.593,7
Hladna valjarna	2.530	2.581,9	102,1	2.520	2.559,5	101,6	2.612,3
Zičarna	5.500	5.108,5	92,9	3.500	3.344,8	95,6	3.340,5
Žebeljarna	935	1.107,0	118,4	915	1.092,2	119,4	1.116,5
Elektrode	1.200	1.229,7	102,5	1.190	1.224,2	102,9	1.256,7
Prašek	70	72,9	104,1	70	70,9	101,3	59,7
PREDEL. OBRATI:	10.235	10.100,0	98,7	8.195	8.291,6	101,2	8.385,7
SKUPAJ:	134.685	131.118,0	97,4	29.770	28.381,0	95,3	28.815,5
Tuja predel. — It.	750			750			51,3
Tuja predel. — prof.		285,9			285,9		285,9
ŽELEZARNA:	135.435	131.403,9	97,0	30.520	28.666,9	93,9	29.152,7

Planirane proizvodnje za dom je 150 ton, izvršene pa 180,3 tone.

Mesečni proizvodni program skupne proizvodnje je bil dosežen s 97, — %, blagovne proizvodnje pa s 93,9 %.

V enoti talilnice je bila dosežena skupna proizvodnja s 99,6 %, kar je lep uspeh, če upoštevamo, da sta obrata plavž in martinarna imela težave pri izvrševanju programa. V obratu plavž je bilo čutiti planirani remont aglomeracije, vložek ni bil dobro pripravljen.

Martinarna pa bi proizvodni program presegla, če se ne bi podaljšal remont SM peči VI. Zaradi tega so vključili v obratovanje SM peč I, katera je obratovala polovico meseca s tem pa so dosegli manjšo mesečno proizvodnjo. Ob koncu meseca pa se je še predčasno porušila SM peč 3 in so tako zadnje dva dni obratovali samo s tremi pečmi. Na ASEA peči je bil izvršen v začetku meseca tridnevni remont. Poleg ostalega asortimenta so izdelali tudi 17 sarž kvalitetnega

jekla NIOVAL 47 za nadaljnjo predelavo pločevine za potrebe METALNE Maribor (HE Peručica). Ostali obrati v tej enoti so obratovali dobro.

V enoti valjarne Bela so proizvodni program skupne proizvodnje izvršili samo z 94 %. Na blumingu je bil izvršen remont globinske peči in tudi obratovanje prek potisne peči je delno vzrok za nedosego programa. Štekel zadnja dva dni v mesecu ni obratoval zaradi remonta ogrevalnih peči nad vročimi navijalci. Imeli so tudi težave s pogostimi okvarami žerjava. Valjarna žice ni izvršila mesečnega proizvodnega načrta, ker je zadnji teden v mesecu oktobru prišlo do okvare na gredi ogrevalne peči Custodis. Kljub temu, da je bila peč predvidena za generalni remont pa se je podaljšalo valjanje samo na eno gredo in to zaradi preskrbe za žičarno. Tudi profilarna ni mogla izvršiti mesečnega

proizvodnega načrta, ker ni dobila zadostno količino vložka, kar pa je posledica enotedenskega popravila škarij za obrezovanje travkov. Tudi na Bronxovih škarijah so imeli težave z razrezovanjem. Blagovna proizvodnja v tej enoti je bila presežena samo v termični obdelavi in na liniji rezanja, dočim bluming ni izvršil planirane blagovne proizvodnje, zaradi sistiranja naročil od strani železarne Store.

V enoti valjarne Javornik so plan presegli za 3,3 % v skupni proizvodnji. Obrat valjarna 2400 je obratoval zelo dobro in tudi dosegel lep uspeh pri proizvodnji pločevine za izvoz. Jeklovlek pa je dosegel doslej najvišjo skupno in blagovno proizvodnjo odkar obratuje v novih obratih na Beli. Tudi Schumag vlečni stroj je dosegel najvišjo proizvodnjo. Ta uspeh je pripisati dobri preskrbi z vložnim materialom in prizadevanju celotnega kolektiva.

V enoti predelovalnih obratov je bil plan skupne proizvodnje dosežen z 98,7 %. V tej enoti edino žičarna ni dosegla planirane skupne proizvodnje zaradi poiskusnega obratovanja novega vlečnega stroja, ki v mesecu oktobru še ni obratoval s polno zmogljivostjo in zaradi neustreznega asortimenta vložka. Ostali obrati v tej enoti pa so delali dobro.

— RJ

Obvestilo

Vodstvo obratne ambulante Železarne sporoča delovnemu kolektivu Železarne, da bosta zobni ambulantni, ki delata v preurejenih prostorih stavbe obratne ambulante začeli z 20. 11. 1972 po novem, kontinuiranem delovnem času in to tako, da bo en terapevt delal dopoldne od 6.30 do 13. ure, drugi pa od 13. do 19.30, vključno tudi v soboto dopoldne.

Terapevt dr. Alojz Smolej bo delal od 20. 11. do 25. 11. t. l. v dopoldanskem času, terapevt Viktor Stražišar pa v popoldanskem času.

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu

Dežurna služba

	telefon	
SOBOTA, 11. novembra:	v pisarni	doma
dipl. inž. Sašo Kavčič, hladna valjarna	524	81826
NEDELJA, 12. novembra:		
Zdravko Črv, valjarna žice	952	760
PONEDELJEK, 13. novembra:		
Edi Cenček, tehnične sl. vzdrž.	548	728
TOREK, 14. novembra:		
Marjan Mrak, elektro peč	884	81012
SREDA, 15. novembra:		
dipl. inž. Dušan Sikošek, energ. obrati	302	81130
CETRTEK, 16. novembra:		
dipl. inž. Martin Sketa, TPD	240	81238
PETEK, 17. novembra:		
dipl. inž. Alojz Kalan, martinarna	360	81726

Personalne vesti

Sprejetih je bilo 63 delavcev, obračunanih pa 82 delavcev. STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI: Ambrožič Rudolf, 1911, strojno vzdrževanje — 32 in pol let v ŽJ, Avenik Ciril, 1905, FRS — 23 let v ŽJ, Baloh Franc, 1918, teh. sl. vzdrž. — 31 in pol let v ŽJ, Ortar Rafael, 1920, martinarna — 26 let v ŽJ, Pesjak Franc, 1918, OTK — 34 in pol let v ŽJ, Repselj Anton, 1909, topl. energ. — 32 let in pol v ŽJ, Ribarič Stane, 1926, martinarna — 17 let in pol v ŽJ, Šebat Ivan, 1920, strojno vzdrževanje — 32 let in pol v ŽJ, Štefan Ferdinand, 1912, VEN — 27 let in pol v ŽJ, Šturm Ivan, 1912, martinarna — 25 let v ŽJ.

INVALIDSKO UPOKOJENI: Plesničar Rudolf, 1927, HVŽ — 25 let v ŽJ, Učman Milan, 1923, jeklovlek — 25 let in pol v Železarni Jesenice.

Upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zaslužen pokoj!

UMRLI SO: Mavrer Branko, 1946, strojno vzdrževanje, 6 let v ŽJ, Vončina Janko, 1927, strugarna valjev, 23 let in pol v Železarni Jesenice.

Svojcem naše iskreno sožalje!

VPOKLIC V JLA: Čatič Idriz, 1951, transport, čufer Vojko, 1953, strojno vzdrževanje, Dudič Zoran, 1953, HVŽ, Gačnik Vinko, 1953, strojno vzdrž., Grm Bojan, 1953, str. vzdrž., Klavara Janko, 1951, strojne delavnice, Kovačević Hasib, 1952, strojno vzdrž., Kovačič Vinko, 1952, strojno vzdrž., Lončner Niko, 1952, HVŽ, Možina Miloš, 1953, VEN, Mujezinović Fuad, 1952, transport, Nuždič Manojlo, 1953, valj. 2400, Odar Otmar, 1952, OTK, Papler Janez, 1953, strojno vzdrž., Pintar Daniel, 1952, VEN, Rajlić Sretko, 1952, martinarna, Rešetič Dušan, 1950, strojno vzdrž., Stare Janez, 1952, VEN, Todoran Dragotin, 1952, valj. Bela, Tomazin Srečko, 1953, el. top. energija, Veber Alojz, 1952, strojno vzdrž., Zafirov Gorgi, 1953, valjarna 2400, Zustovič Ivan, 1952, VEN, dipl. inž. Pezdarnik Jože, 1947, strojno vzdrževanje, Robič Milan, 1945, SEP.

IZKLJUČENI SO BILI: Antič Vukoslav, 1937, šamotarna, Arsov Kole, 1951, žebeljarna, Bogatinov Spase, 1943, VEN, Čabrić Mustafa, 1955, valjarna žice, Čerić Ivan, 1954, HVŽ, Čimžar Tilka, 1942, RTA, Čučković Mirko, 1950, plavž, Davidovski Milivoj, 1951, martinarna, Hadžić Eniz, 1951, elek. jeklarna, Hamidović Ekrem, 1952, martinarna, Horemović Novalija, 1953, elek. jeklarna, Jan Cvetka, 1955, elektrodni, Jančev Ilija, 1952, šamotarna, Jovičić Simo, 1951, martinarna, Kanceler Jože, 1946, plavž, Kolovih Fahrudin, 1953, valjarna žice, Manev Mijalče, 1953, strojne delavnice, Maričić Vojislav, 1955, Javornik I. I. p., Milovski Jovan, 1954, plavž, Metevski Stanko, 1952, martinarna, Mujanović Smail, 1954, valjarna Bela, Režek Jože, 1946, livarna, Sedžek Stefan, 1949, jeklovlek, Skumavc Angela, 1945, šamotarna, Šahman Salih, 1954, martinarna, Šišić Muharem, 1954, šamotarna, Šmid Branko, 1949, gasilci, Torkar Nadja, 1953, strojne delavnice, Veljkov Dragi, 1952, martinarna, Vilman Franc, 1949, VEN.

RAZPORED CEPLJENJA PROTI GRIPI

V ŽELEZARNI V DNEH 15. 16. in 17. 11. 1972

- 15. 11. 7.—12. ure glavni vratar Jesenice I.
- 12.—16. ure predelovalni obrati IV.
- 16.—20. ure valjarna Bela V.
- 20.—24. ure stare valjarne II.
- 16. 11. 2.—6. ure glavni vratar Jesenice I.
- 7.—10. ure stare valjarne II.
- 10.—14. ure valjarna Bela V.
- 14.—20. ure glavni vratar Jesenice I.
- 22.—2. ure predelovalni obrati IV.
- 2.—5. ure valjarna Bela V.
- 17. 11. 6.—12. ure glavni vratar Jesenice I.
- (za zamudnike, GPŽ in ŽIC)

Vsi ostali zamudniki iz popoldanske in nočne dneve iz vseh obratov naj pridejo na cepljenje v ordinacijo obratne ambulante železarne Jesenice.

Podrobnejši razpored obratov za udeležbo na cepljenju, bomo objavili s posebno okrožnico.

Z. F.

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Svet gorenjskih občinskih konferenc Zveze mladine: Sprejet program skupnih akcij do aprila 1973

V soboto, 4. 11. je bila v Kranjski gori 9. seja sveta gorenjskih občinskih konferenc ZMS, ki združuje občinske organizacije Gorenjske s ciljem za čim enotnejše akcije mladih v regiji. Seje so se udeležili predstavniki občin Jesenice, Kranj, Radovljica in Domžale ter sekretar zvezne konference Zveze mladine Jugoslavije, Stane Boštjančič. Svet je razpravljal o svojem dosedanjem delu, sprejel program dela do aprila 1973, se opredelil do programa dela republiške organizacije in razpravljal o organiziranosti Zveze mladine.

Ko je ocenjeval svojo dosedanje vlogo povezovanja, usklajevanja in enotnega nastopanja v regiji, je svet gorenjskih konferenc ocenil:

— da je bilo v njegovem dosedanjem delovanju občutiti nezainteresiranost nekaterih občinskih organizacij

— da se je največkrat sestajal pred sejami republiške konference, da pa do nje ni bil zadosti ustvarjalen, da je dajal premalo stališč in predlogov ob posameznih odprtih vprašanjih, programih in akcijah

— da ni bilo delovne povezanosti s svetom gorenjskih občin in medobčinskim svetom ZKS za Gorenjsko, zato so tudi izostale skupne akcije, ki pa so bile večkrat potrebne in nujne

— da je potrebno ugotoviti, kako in v koliko je bil uresničen dosednji program dela in analizirati neuspehe

— svet gorenjskih konferenc ZMS nadalje zahteva večjo odgovornost občinskih organizacij do sprejetega programa in se hkrati zavzema za tovariško kritiko in samokritiko pri obravnavanju delovanja posameznih občinskih organizacij v regiji.

Po živahni razpravi in utemeljitvah posameznih konferenc je svet sprejel naslednji program dela do aprila 1973:

— občinska konferenca Jesenice je zadolžena za reševanje problemov in vprašanj mladih iz drugih republik, predvsem iz socialnega vidika; gorenjske konference bodo pripravile analize za svoje občine, na osnovi katerih bo svet sprejel akcijski načrt reševanja

— občinska organizacija Radovljica je dolžna do 10. decembra sklicati posvet o realizaciji sklepov 3. seje republiške konference Zveze mladine, ki je razpravljala o položaju krajevne skupnosti in organiziranosti mladih v njej. Na posvetu se bomo dogovorili tudi o izvajanju republiške akcije »1000 krajevnih skupnosti — 1000 aktivov Zveze mladine«. Na posvet bomo vabili tudi predsednike občinskih konferenc Socialistične zveze delovnih ljudi.

— občinska konferenca ZMS Kranj bo nosilec, oziroma organizator regijskega posveta o realizaciji sklepov 5. seje republiške konference ZMS, ki je razpravljala o uresničevanju delavskih amandmajev. Poleg tega bo na posvetu, ki bo do 20. decembra in bodo nanj povabljeni predsedniki občinskih sindikalnih svetov in občinskih konferenc ZKS, tudi o organiziranosti in vsebini delovanja Zveze mladine v temeljnih organizacijah združenega dela in združenih organizacijah združenega dela.

— v začetku januarja se bodo predvidoma sestala vodstva občinskih organizacij ZKS in ZMS ter razpravljala o uresničevanju sklepov III. konference Zveze komunistov Jugoslavije, ki bo razpravljala o mladi generaciji. Za izvedbo posveta, nanj bodo povabljeni tudi delegati tretje konference, bo zadolžen medobčinski svet ZKS za Gorenjsko, na njem pa se bomo dogovorili o akcijskih načrtih izvajanja sklepov III. konference.

— poleg tega so predvideni še posveti o sodelovanju z mladimi v zamejstvu, o položaju tehnične in ekonomske šole v Kranju ter o aktualnih vprašanjih, ki se bodo pojavljala med delom, običajni pa so že posveti pred sejami republiške konference.

Svet je sprejel predlog programa dela republiške konference in se zavzel za njegovo dosledno izvajanje in ustvarjalnost do republiških dogovorov, akcij in programov. Akcijski program, ki ga bo naredilo republiško predsedstvo, pa bodo gorenjske občinske organizacije prilagodile realnemu stanju v občinah.

Za delegata zvezne programske konference ZMJ, ki bo konec novembra v Beogradu, je svet imenoval tovariša Vogriča z Jesenic in tovariša Malija iz Kranja.

Svet je zadolžil občinske organizacije, da čimprej izdelajo svoje pripombe na republiški predlog o organiziranosti ZMS in se dogovoril, da pri republiški konferenci, oziroma njenih organih načne vprašanje odgovornosti sekretariatov

v ZMS ter profesionalnih kadrov ZMS v delovnih organizacijah, kjer razvejanost dela zahteva dosti organiziranja in usklajevanja.

Seja predsedstva občinske konference ZMS

V ponedeljek 6. novembra je bila redna seja predsedništva občinske konference ZMS Jesenice. Najprej so analizirali obiske članov predsedstva po šolah. Na teh obiskih so ugotovili, da je stanje organiziranosti ZM na osnovnih šolah mnogo boljša kakor na srednjih. Obiski so bili namenjeni tudi dogovarjanju o delu in programih ZMS na šolah. Na osnovnih šolah bi ZM morala pospeševati ustanavljanje klubov OZN kjer jih še ni, pripravljati pionirje na sprejem v ZM in se dogovarjati s člani ZM o tekočih nalogah in problemih. Na srednjih šolah pa ZM mora skrbeti za dobro organizirane mladinske ure, prirejati tribune mladih, vikend seminarje in organizirati marksistične krožke.

Za tem so govorili o osnutkih pravilnikov o članarini, nagrajevanju in stimuliranju mladinskih aktivov ter o pravilniku za dodeljevanje sredstev mladinskim aktivom, ki jih je pripravil nadzorni odbor. Osnutke pravilnikov bodo dali v javno obravnavo mladinskim aktivom. V nadaljevanju so obravnavali tudi priprave na programsko sejo občinske konference, ki mora biti izvedena do 10. decembra.

Ob sklepu seje so govorili še o organizaciji tekmovanja za najboljšega učenca in razred v občini ter o tekmovanju v počastitev dneva JLA, ki naj bi potekalo pod naslovom Obramba socialistične Jugoslavije. V predtekmovanju bo predvidoma sodelovalo 90 ekip, v finale pa se bo uvrstilo šest ekip. Le-te se bodo pomerile 22. decembra v gledališki dvorani na Jesenicah. Iz finalnih ekip bodo izbrali šestčlansko ekipo, ki bo zastopala Jesenice na republiškem tekmovanju.

Zora Ščavničar
Hajra Zahić

Gripa - nov val na pohodu?

V zadnjem času vedno pogosteje zasledimo takšne in podobne naslove v dnevnem osrednem in lokalnem časopisu. Zvenijo swareče, kar je končno njihov cilj, vendar tudi grozeče glede na dosedanje izkušnje s pojavi in obsežnostmi gripe, ki smo jim bili že priče.

Takšne novice spravljajo prebivalstvo če že ne v določeno paniko, pa vsaj v neko negotovost, kako naj gleda in ali naj se ravna po ukrepih, ki jih pripravljajo zdravstvena služba. V teh člankih se namreč manj govori o pri nas že poznanih povzročiteljih gripe (virus A₁, A₂, Hong-kong) ampak več o novem, v Avstraliji odkritem virusu, ki da je hujši od vseh dosedanjih. V njih bi nepoučeni bralec lahko dobil vtis, kot da se proti dosedaj poznanim virusom gripe ne izplača boriti oziroma, kot da niso nevarni.

Naj si bo ta novi virus gripe tak ali tak (mimogrede: najboljši tovrstni strokovnjaki na svetu ga že vsestransko obdelujejo in preiskujejo), dejstvo je, da dosedaj še ni bil odkrit v Evropi in še celo ne pri nas.

Sicer si ne smemo delati utvar, da novi povzročitelj

spričo epidemčnosti, kot jo imajo vsi virusi gripe in ostalih njihovih lastnosti na eni strani in vsestranskim ter gostim prometnim sistemom, ki danes prekriva in objema zemljisko oblo, ne bi mogel zaiti tudi k nam. Kljub temu pa sem mnenja, da pojav novega povzročitelja gripe v Avstraliji ne bo v tem času prav nič zmanjšal naše ogroženosti s strani že poznanih torej tistih povzročiteljev gripe, ki že desetletja napadajo z znano zahrbtnostjo posameznika in skupine in s tem ogrožajo in uničujejo njihovo zdravje in srečo ter skupno blaginjo in napredek. Prav tem povzročiteljem se moramo torej ponovno po-

staviti po robu z vsemi razpoložljivimi sredstvi in znanjem.

To znanje in ta sredstva pa imamo.

Lažje se je braniti proti bolezni tako, da jo preprečujemo v zdravem človeku, ko je še ni, kot pa takrat, ko je že nastopila in zmanjšala odpornost človeka proti njej. To spoznanje je skoraj tako staro kot je staro človeštvo. In prav to spoznanje je omogočilo današnji način bojevanja proti gripi.

Tako se borimo na eni strani s tem, da prebivalstvo v čim večjem številu cepimo proti gripi in to z živo ali mrtvo vakcino ter na ta način dvigamo odpornost človeškega organizma proti napadalcu — virusu za določeno kritično obdobje.

Na drugi strani pa se v tem času borimo tudi tako, da z ustreznimi higienskimi postopki in disciplino obnašanja zmanjšujemo možnost prenašanja povzročitelja in okužbe. Sem sodijo predvsem: omejitev potovanj in obiskov na najnujnejše in neodložljive, preprečevanje navadnih prehladov s primerno obleko in obutvijo, dobra vitaminsko bogata prehrana in jemanje določenih zdravil, ki jih predpiše zdravnik.

Letos bomo zdravniki obratne ambulante cepili kolektiv Zelezarne z mrtvo vakcino s pomočjo posebne pištole in to prvič po razporedu, ki je objavljen v današnji številki Zelezarja. Naslednje cepljenje bo čez en mesec, kar bo ponovno pravočasno objavljeno v Zelezarju.

Cepljeni bodo vsi delavci Zelezarne razen nosečnic, ker reakcij po cepljenju s tem cepivom in z opisanim postopkom ni. Cepljenje samo ni boleče.

Uspeh predvidene borbe proti gripi bo odvisen od obsega precepljenosti kolektiva, se pravi, čim večji bo odstotek cepljenih, tem manjša je verjetnost, da bo izbruhnila bolezen med našim kolektivom.

Devetletne izkušnje in rezultati v SR Sloveniji nam kažejo, da cepljenje proti gripi zagotavlja individualno in kolektivno zaščito pred obolenjem ter da ima poleg preventivno zdravstvenega tudi gospodarski pomen, ker v primeru epidemije občutno zmanjša izgubo delovnih dni.

Dr. Jože Jensterle

13.000 aktivnih zavarovancev — delavcev in 4000 upokoјencev v občini Jesenice, bo v dneh 19. in 20. novembra na referendumu izreklo svojo solidarnost z 200 kmeti v občini. S tem bodo tudi stopili na skupno pot enotnega samoupravnega urejevanja pravic in obveznosti v zdravstvenem zavarovanju.

Samoupravni organi v preteklem tednu

16. seja odbora za splošne zadeve

Na 16. sei odbora za splošne zadeve, ki jo je predsednik odbora Zdravko Črv sklical v torek, 31. oktobra 1972 so obravnavali naslednja vprašanja:

1. Pregledali so sklepe prejšnje seje in ugotovili, da so vsi sklepi izvršeni.
2. Odobrili so tri službena potovanja v inozemstvo in v zvezi s tem sklenili, da v bodoče ne bodo več odobraval službenih potovanj v zamejstvo po telefonskem dogovoru med člani odbora, ampak

isključno na seji, zato morajo biti vsi predlogi pravočasno vloženi. Če bo katero od predlaganih službenih potovanj res nujno pa so se dogovorili, da se bodo sestali pa če tudi le za nekaj minut in bodo predlog obravnavali. Sklenili so tudi, da ne bodo odobraval predlogov za potovanje v zamejstvo, če k predlogu ne bo podal svojega mnenja glavni direktor. Zato bo v bodoče treba vse predloge za potovanja najprej predložiti glavnemu direktorju.

17. seja odbora za splošne zadeve

Predsednik odbora za splošne zadeve Zdravko Črv je sklical 17. sejo odbora v torek, 7. novembra 1972 zlasti z namenom, da se organizira referendum o združitvi zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov na področju zavoda za socialno in zdravstveno zavarovanje Kranj.

V ta namen so imenovali posebno komisijo, ki bo imela nalogo, da pripravi vse potrebno za glasovanje na referendumu, da sestavi glasovalni imenik, da določi glasovalna mesta in za ta mesta imenuje glasovalne odbore ter po zaključenem glasovanju zbere gradivo in ga posreduje občinski komisiji.

Glasovanje o referendumu bo 20. novembra 1972 in bo trajalo od 5. do 17. ure s tem,

da se bo za posamezne obrate in njihova glasovalna mesta prilagodilo načinu dela obrata. Na seji so odobrili članom odborov in komisiji za dan referendum plačano odsotnost z dela.

V nadaljevanju seje so vzeli na znanje poročilo o ekskurzijah v oktobru in poročilo o izvršenih službenih potovanjih doma in ugotovili, da se število službenih potovanj z lastnim avtomobilom povečuje. Sklenili so, da se za službena potovanja na kratkih progah (Kranj, Ljubljana) lastni avto ne more uporabljati, če pa se že uporabi mora koristnik zaračunati le ceno vozovnice z avtobusom ali vlakom. Opozorili so tudi na določila pravilnika o službenih potovanjih, da mora biti avto, ki se uporablja za službeno potovanje popolnoma zavarovan.

4. Vzeli so na znanje poročilo sekretarja o izvršenih službenih potovanjih doma in ugotovili, da se število službenih potovanj z lastnim avtomobilom povečuje. Sklenili so, da se za službena potovanja na kratkih progah (Kranj, Ljubljana) lastni avto ne more uporabljati, če pa se že uporabi mora koristnik zaračunati le ceno vozovnice z avtobusom ali vlakom. Opozorili so tudi na določila pravilnika o službenih potovanjih, da mora biti avto, ki se uporablja za službeno potovanje popolnoma zavarovan.

5. Vzeli so na znanje potna poročila o opravljenih službenih potovanjih v zamejstvo, k poročilom niso imeli pripomb. Reševali so tekoče zadeve in prošnje, o rešitvah so prizadeti obveščeni.

6. Reševali so tekoče zadeve in prošnje, o rešitvah so prizadeti obveščeni.

7. Reševali so tekoče zadeve in prošnje, o rešitvah so prizadeti obveščeni.

8. Reševali so tekoče zadeve in prošnje, o rešitvah so prizadeti obveščeni.

9. Reševali so tekoče zadeve in prošnje, o rešitvah so prizadeti obveščeni.

10. Reševali so tekoče zadeve in prošnje, o rešitvah so prizadeti obveščeni.

11. Reševali so tekoče zadeve in prošnje, o rešitvah so prizadeti obveščeni.

12. Reševali so tekoče zadeve in prošnje, o rešitvah so prizadeti obveščeni.

13. Reševali so tekoče zadeve in prošnje, o rešitvah so prizadeti obveščeni.

14. Reševali so tekoče zadeve in prošnje, o rešitvah so prizadeti obveščeni.

15. Reševali so tekoče zadeve in prošnje, o rešitvah so prizadeti obveščeni.

16. Reševali so tekoče zadeve in prošnje, o rešitvah so prizadeti obveščeni.

17. Reševali so tekoče zadeve in prošnje, o rešitvah so prizadeti obveščeni.

18. Reševali so tekoče zadeve in prošnje, o rešitvah so prizadeti obveščeni.

19. Reševali so tekoče zadeve in prošnje, o rešitvah so prizadeti obveščeni.

20. Reševali so tekoče zadeve in prošnje, o rešitvah so prizadeti obveščeni.

Rubrika za vas

Sodelavec iz valjarne Bela nam je poslal spodnje vprašanje, na katerega smo dobili odgovor od pristojnega delavca na kadrovskem sektorju.

Vabimo sodelavce, da sodelujejo z vprašanji pa tudi s pripombami v naši rubriki.

Vprašanje:

Ali je dopustno, da je delovno mesto kvalifikacije D-3 ocenjeno s 7. kategorijo, delovno mesto kvalifikacije D-4 pa s 6. kategorijo?

Odgovor:

Člen 9 poslovnika komisije za kategorizacijo delovnih mest — sprejet na delavskem svetu dne 1. 8. 1963 določa:

»Glede na potrebno kvalifikacijo so delovna mesta razporejena v naslednje kategorije:

v 1. do 4. kateg. so razporejena nekvalificirana in polkvalificirana delovna mesta;

od 4. do 7. kateg. kvalificirana delovna mesta;

od 7. do 10. kateg. visokokvalificirana delovna mesta in skupinovodje;

od 10. do 13. kateg. delovodska delovna mesta in obratni tehniki;

od 14. do 15. kateg. glavni delovodje, samostojni referenti ter delno asistenti;

od 16. do 20. kateg. asistenti, vodje oddelkov in obratovodje.

Analogna razvrstitev po kategorijah velja tudi za ostale uslužbenke.

Razporeditev je samo okvirna in so v specifičnih primerih dopustna odstopanja, predvsem ko težavnost dela očitno izstopa iz okvira drugih sličnih delovnih mest.

Iz določila zadnjega odstavka tega člena je razvidno, da je v specifičnih primerih dopustno, da se delovno mesto nižje kvalifikacije lahko oceni z višjo kategorijo, če je to utemeljeno s pogoji dela (težina, vročina, ropot itd.).

Pri delovnem mestu kvalifikacije D-4 pa gre očitno lahko za dvoje:

1. da je delovno mesto glede na kvalifikacijo pre nizko ocenjeno in

2. da je okvalificiranost delovnega mesta postavljena previsoko, kar tudi ni redek slučaj.

Svetujemo vam, da na sestanku delovne skupine zahtevate pojasnilo od vašega obratovodjaja. V kolikor nastopa prva ali druga napaka, je obratovodjaja dolžan po določenih poslovnika uvesti postopek za popravek kategorije oz. za popravek kvalifikacije delovnega mesta.

Predlog spremembe statuta ZPSŽ Železarne Jesenice

Glede na to, da bo najkasneje do 31. 12. 1972 prišlo do formalno-pravne in dejanske priključke gostinskega podjetja Železar k železarni Jesenice, je nujno potrebno, da uskladimo naš statut z nastalo situacijo. Iz spodaj navedenih konkretnih predlogov bo razvidno, zakaj in v kolikšnem obsegu je potrebno ta statut spremeniti.

Člen 8

Doda se nova točka, ki zajema poslovni predmet novo priprojenega podjetja k tovarni in se glasi: — nudenje gostinskih storitev in prenočišč delavcem in poslovnim gostom tovarne v njenih gostinskih prostorih ter v samskih in počitniških domovih.

Člen 11, toč. 17

Vpiše se v nov podpisnik: »17. šef delovne enote družbene prehrane: vse akte v zvezi z nabavljanjem živil in pijač ter drugega materiala, ki je potreben za opravljanje storitev delovne enote v tovarni.« (lahko pa, da bi se temu izognili, v skladu s čl. 10 statuta, glavni direktor izda splošno pooblastilo za te podpise, vendar bo tudi to moralo biti registrirano pri okrožnem gospodarskem sodišču).

Člen 124

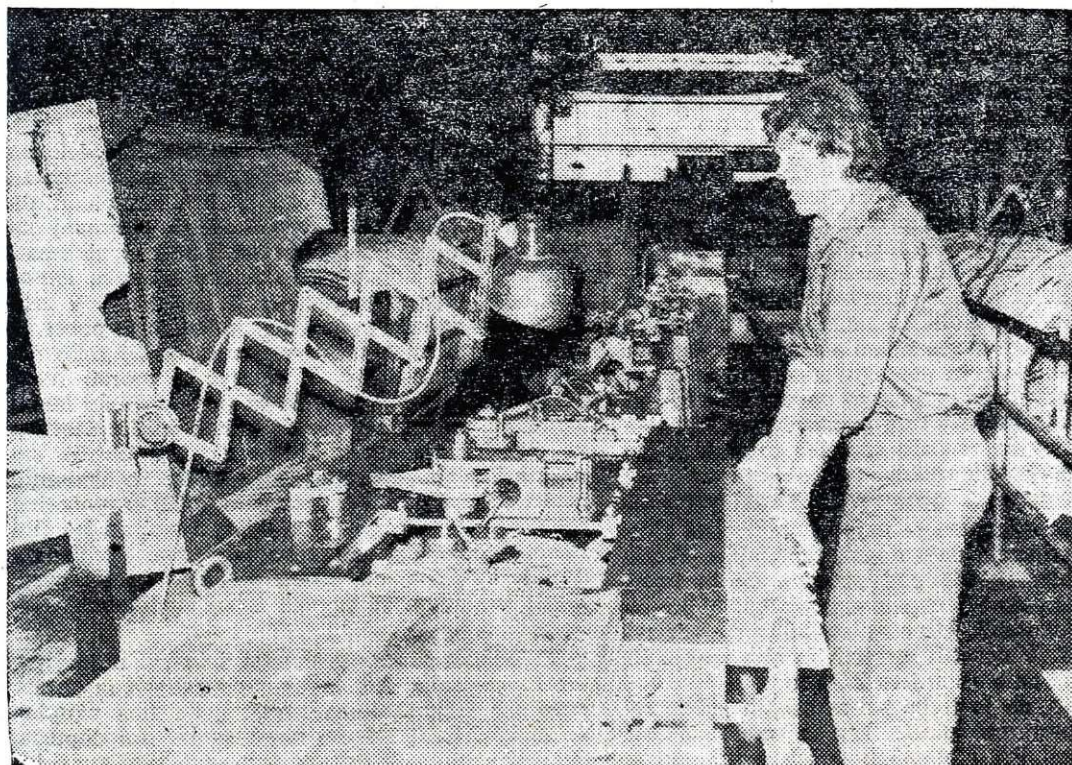
Ta člen se v prvem delu spremeni tako, da se poveča število članov delavskega sveta za 3 člane in se glasi: »Delavski svet Železarne šteje 72 članov,«

V tem členu se v 1. odstavku doda nova točka 5, ki naj se glasi: »5. opravljanje gostinskih storitev za korist Železarne.«

Člen 138

1. odstavek tega člena se spremeni tako, da se v sedanjem odstavku »kadrovski sektor« črta, doda pa se na koncu nov stavek, ki se glasi: »Kadrovski sektor, ki je sestavljen iz delovne enote, oddelkov, odsekov in referatov.«

O izenačitvi pravic iz zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov bomo odločali na referendumu dne 20. novembra.

Izredno ugoden proizvodni rezultat so v oktobru dosegli sodelavci v jeklovleku

Sestanki delovnih skupin

21. 10. — VALJARNA BELA — DROLE — POVRŠINSKA OBDELAVA — Obravnavano je bilo poročilo o proizvodnji v septembru, govorili so o reklamacijah ter o kvaliteti dela. Proizvodni načrt ni bil dosežen stoddostno. Po dneh je bila storilnost dosežena 40 kg na uro in moža manj kot v avgustu. Odprava izdelkov tudi ni bila dosežena za 11,88 %, vzrok pa je treba iskati v pomanjkanju materiala ter v zastojih v obratu valjarne žice. V septembru so imeli nekaj reklamacij iz valjarne 2400 v glavnem zaradi lunke, po krivdi rezalcev ter iz valjarne žice in Javornika I., kakor tudi tujo reklamacijo iz železarne Store. Poostriji je treba kriterije za kvaliteto dela, ki se bo s prizadevanjem posameznikov izboljšalo. Omenjali so še vzdrževanje in čiščenje naprav, ter vzdrževanje reda in upoštevanje predpisov o varnosti pri delu.

29. 10. — VALJARNA BELA — RABIC — BLUMING STEKEL — Rezultati za september so pokazali, da so dobro delali. Težave so imeli pri valjanju 135 Ø. Valjavci so trdili, da je za romboidnost 120 Ø in 135 Ø treba iskati vzrok pri valjih, ki imajo slabe kalibre. Nujno bo treba dobiti še en par valjev za bluming ter delovne in uporabne valje za štekel. Samo tako bo zagotovljeno normalno delo. V oktobru so bili rezultati nekoliko slabši ob upoštevanju, da je obratovala potisna peč in so morali šarže skladati v skladišče. Vedno več je takih šarž, ki jih je treba skladiščiti in zakladati mrzle, kar pa vpliva na proizvodnjo.

Valjavci opozarjajo na nujnost, da se zagotovi redni tedenski remont na blumingu, da ne pride do večjih mehanskih okvar. Zahtevajo, da se uredi vse potrebno glede garderob, sedanje stanje je zaradi pokvarjenih tušev in razbitih oken nevdržno. Vprašujejo, kdaj bodo urejene garderobe pri prevlačniku.

22. 10. — VALJARNA BELA — LAZAR — POVRŠINSKA OBDELAVA — Plan odprave ni bil izpolnjen za 2905 ton, zaradi zastojev v valjarni žice in zaradi pomanjkanja materiala za čiščenje. Tudi proizvodnost na brusilnih strojih je bila nižja za 169 kg na uro in moža, kot v avgustu, prav tako zaradi pomanjkanja materiala.

Reklamacije so predvsem domače in sicer zaradi lunke. Rezalci v valjarni 2400 ne kontrolirajo rezov ampak material odpravijo naprej z lunke. Zastojev je več, predvsem na mostnih žerjavih zaradi slabega vzdrževanja. Kritično so ocenili delavce na strojih, ki delajo s premajhno odgovornostjo. Vprašujejo kje dobijo denar obrati za organizacijo izletov, saj ponekod organizirajo tudi tridnevne izlete k morju ali v inozemstvo, medtem ko se morajo v oddelku površinske obdelave zadovoljiti s Poljanami, Završnico ali z Rovti, čeprav odvajajo v ta sklad 1 %.

23. 10. — VALJARNA BELA — PODLIPNIK — POVRŠINSKA OBDELAVA — Plan odprave izdelkov v septembru je bil izpolnjen z 88,2 %. Proizvodnost na brusilnih strojih je bila v primerjavi z avgustom nekoliko nižja, vzroke pa je treba iskati v slabšem delu brusilcev in zastojih, ki so večji zaradi pomanjkanja materiala za brušenje. Tudi zastoji na žerjavih so večji. Prav tako so kritično ocenili stanje na žerjavih, ker so popravila slabo opravljena.

Povečati bo treba kontrolo dimenzij za blume in slabe za valjarno 2400. Za blume so izdelane šablone. Vsak vodja dela mora dosledno izpolnjevati regulative, ki so določeni za posamezna dela. Koriščenje delovnega časa je še vedno kritično, izboljšati bo treba disciplino, vsem tistim pa, ki tega ne bi upoštevali bo treba pisati manj ur. Z omenjenimi ukrepi so bili seznanjeni vsi delavci.

24. 10. — HVŽ — URŠIČ — ŽARILNICA — Odgovora na vprašanje kaj je s starejšimi delavci, ki nimajo možnosti napredovanja, še niso dobili. Posredovano je bilo poročilo obratovodje za delo v prvih devetih mesecih, ki je bilo zadovoljivo opravljeno. V septembru plan ni bil izpolnjen zaradi neustreznega vložka in zastojev. Dober rezultat je bil dosežen pri izdelavi HVT. Starejši delavci se ne strinjajo z odgovorom, ki ga je posredoval sektor za ekonomiko in organizacijo dela — oddelk za nagrajevanje. Pravijo, da so bili vsi delavci tudi z visokimi skupinami stimulirani z dodatkom za delovno dobo.

Zerjavovodja 5-tonskega žerjava pripominja, da klimatska naprava še ni dokončno urejena.

25. 10. — VALJARNA BELA — KNIFIC — BLUMING STEKEL — S proizvodnjo v prejšnjem mesecu so bili zadovoljni in je bila po kvaliteti in kvantiteti na dokaj visoki tonaži. Stanje glede valjev je zelo kritično in je nujno, da pristojni forumi uredijo vse potrebno za nabavo valjev, da bodo lahko normalno obratovali. Najtežje pogoje imajo na šteklju glede opornih valjev, na blumingu pa ni dosti bolje. Na znanje so vzeli tudi pripombo valjavcev glede valjev. Menijo, da bodo morali vzdrževalci bolj paziti pri montaži valjev. Glede izpleta bodo poizkušali napeti vse sile, da ga izboljšajo tako na blumingu kot na šteklju. Vso pozornost bo treba posvetiti valjanju, saj so kupci vedno bolj zahtevni.

25. 10. — VALJARNA BELA — JORDAN — BLUMING, STEKEL — Ob pregledu doseženih rezultatov v septembru ugotavljajo, da so bili dokaj uspešni, samo izplen pri kvadratu 135 ni zadovoljiv. Težave so imeli zaradi valjev na blumingu, ki imajo obrušene kalibre. Nujno potrebujejo valje za bluming in oporne valje za štekel, da bi normalno delali. V sedanji kritični situaciji zaradi valjev ni najboljši izplen na blumingu in šteklju. Proizvodnja v oktobru je nekoliko manjša zaradi valjanja prokronov in valjanja prek potisne peči, kar gre na škodo globinske peči. Vroče šarže iz jeklarne so ostajale na skladišču in se ohlajale. Stanje je boljše po ustavitvi potisne peči, čeprav iz jeklarne prihaja serija šarž jekla, ki ga je treba zakladati hladno in jim zavira delo. Poskrbeti bo treba, da poizkusno valjanje kvalitet ne bo izpadlo kot nepotrebno delo in jih prikrajšalo pri osebnih dohodkih. Vzpostavili so red v obratu in so vsi zainteresirani, da bi ga obdržali. Zato pozivajo tudi vzdrževalce, da jim pri tem pomagajo. Zanima jih kaj je z garderobami o katerih se že dalj časa govori, z delom pa še vedno niso začeli.

25. 10. — HVŽ — URBANC — HLADNA VALJARNA — Na sestanku je bilo prisotnih 22 delavcev. Najprej so razpravljali o družbenem planu za minulo obdobje. Govorili so največ o zaostankih v preteklih mesecih in še posebej v septembru. Glavni vzrok je v pomanjkanju in neustreznem domačem vložku, ki ga dobivajo iz valjarne Bela. Če bodo izpolnjevali plan, bodo v prihodnjih mesecih izboljšali osebne dohodke. V hladni valjarni bodo izplen izboljšali le v primeru, če jim bo valjarna Bela dobavila dimenzijsko in površinsko ustrezen vložek. Vprašujejo, kdaj bodo začele obratovati nove krožne škarje za obrez toplo valjanih trakov. Valjavci, zaposleni na Siemag valjčnem stroju predlagajo namestitev svetlobnega telesa za strojem, ki bi ga dnevno uporabljali pri menjavi delovnih valjev.

26. 10. — HVŽ — RAVNIK — LUŽILNICA — Delovna skupina je bila seznanjena z informacijo obratovodstva o izpolnjevanju plana vključno s tridesetim septembrom.

Delavci so povedali, da so večji stroški proizvodnje v lužilnici zaradi zastarelih naprav, neustreznega vzdrževanja in zaradi pomanjkanja rezervnih delov. To zlasti vpliva na količinsko in kakovostno luženje žice in trakov. Zaradi plana hlad. valj. in žičarne za prihodnje leto ter zaradi lažjega in normalnega obratovanja, ker sedaj nekateri delajo po več nadur, predlagajo: nujno nabavo kislinskih črpalk z rezervnimi deli. Nabaviti bo treba ustrezno količino membr. ventilov vseh dimenzij. Takoj je treba začeti s sanacijo odtočnih kanalov za odplake in postaviti nove zbirne banje za lužino, ker se sedanja lahko pogrezne in bi bili zastoji večji. Zahtevajo tudi popravilo galičarne — kristalizatorjev in zračnih cevi ter celotne proge za luženje nerjavnih trakov.

26. 10. — HVŽ — EGART — ŽARILNICA — Vodja delovne skupine je najprej informiral skupino o opravljenem delu do 30. septembra. Proizvodnja je bila 11,88 % pod planom. Če bi imeli do konca leta dovolj ustreznega vložka, bi lahko razliko nadoknadili. Uspešni so bili pri izdelavi elektro HVT. V devetih mesecih je bilo narejenih 4.277 ton, lani pa v vsem letu 2.644 ton.

Predlagajo, da je treba pri zvonastih pečeh zamenjati neustrezne špirale, ker je vedno kakšna peč v okvari. Pri globinskih pečeh primanjkuje dobrih kotlov za belo žarjenje. Zato je treba po-

praviti pokrove na desetih novih kotlih, ki še ne obratujejo. Zahtevali so, da je treba povečati skupino prvih žarilcem in sicer iz šeste v sedmo skupino, drugim žarilcem pa iz pete v šesto skupino. Za vročino, plin, preprih in za čiščenje kotlov naj bi priznali otežkočen dodatek, kot ga imajo na nekaterih drugih delovnih mestih.

27. 10. — HVŽ — PREVC — HLADNA VALJARNA — Delavci se pritožujejo zaradi neustreznega vložka. Material je zelo tolerančen, neobrezan in zato so neustrezni robovi — strgani, konci so premalo odrezani, zaradi teh težav pa se manj izvalja. Stroje je treba takoj popraviti po prijavi okvare. Da v prvih devetih mesecih ni bil dosežen večji plan, je vzroke treba iskati v neustreznem vložku.

27. 10. — HVŽ — SKUMAVC — HLADNA VALJARNA — OVEN — ADJUSTAŽA HLADNE VALJARNE — Delovni skupini sta bili seznanjeni z opravljenim delom v prvih treh četrtletjih letošnjega leta. V treh četrtletjih zaostajajo za družbenim planom za 1,11 %, v septembru pa kar za 11 %. Menijo, da z vložkom, kakršnega dobijo iz valjarne Bela, ki večkrat ne ustreza, tudi v prihodnje proizvodnega načrta ne bodo mogli izpolnjevati. Na izpolnjevanje plana vplivajo tudi druge podrobnosti, saj med drugim nimajo niti enih ročnih električnih škarij za rezanje pločevine. Škarje so v popravilu, za nabavo novih pa ni deviznih sredstev. Razsvetljava še vedno ni urejena. Ob koncu sestanka so bili seznanjeni tudi z realizacijo v Železarni za september.

27. 10. — VALJARNA BELA — ERJAVEC — POVRŠINSKA OBDELAVA — Odprava izdelkov ni bila izpolnjena zaradi zastojev v valjarni žice, primanjkuje pa tudi materiala. Večji so zastoji na žerjavih, ki so v zelo slabem stanju. Povečati bo treba kontrolo dimenzij pri slabih za valjarno 2400 ter pri gredicah za valjarno žice. Za valjarno žico so izdelane šablone za merjenje dimenzij, ki jih je treba upoštevati. Pri materialu za valjarne 2400 je treba več pozornosti posvetiti dimenzijam in lunke. Vodje dela naj poostrijo kontrolo na linijah pregledovanja oziroma flemanja. S koriščenjem delovnega časa še vedno niso zadovoljni, zato bo treba izboljšati disciplino, še posebej na začetku in ob koncu dneva.

29. 10. — VALJARNA BELA — MIKLIC — BLUMING STEKEL — Proizvodni rezultati so bili na njihovi izmeni zadovoljivi, vendar valjavci težijo k še boljšim rezultatom, ki bi jih dosegli le s hitrim odstranjevanjem zastojev. Za boljše in kvalitetnejše delo primanjkuje delovnih valjev na blumingu in šteklju. Prav tako imajo premalo opornih valjev za štekel. Izplen na blumingu je bil v septembru slabši zaradi neustreznih valjev. Rezultati v prvih dneh oktobra so slabši zaradi dela prek potisne peči, remonta na striperju ter serije kvalitete, ki morajo pred zakladanjem na hlajenje ter zaradi otežkočenega valjanja na šteklju. Menijo, da manjša proizvodnja ni zaradi manjšega tempa valjanja ali pa zaradi neprizadevnosti valjavcev. V oddelku je vzpostavljen red, na sestanku pa so precej govorili o disciplini, ki je tudi pomembna za dobro delo in odnose v skupini.

Delavci opozarjajo na nekatere manjše pomanjkljivosti, ki še vedno niso odpravljene. Urediti bo treba tuše v garderobi aneksa, zanima pa jih tudi kako je z gradnjo garderob pri prevlačniku.

30. 10. — VALJARNA 2400 — PLEMELJ — PROGA — Obratovodja je uvodoma seznanil delovno skupino s tem, da je letošnje leto proglašeno za leto kvalitete in bi se morali še bolj zavzemati, da bo delo potekalo nemoteno in da bo čimmanj napak. Že v valjarni Bela bi morali bolj točno rezati slabe, ker se dogaja, da sta dva odrezka enako označena, čeprav je eden težji kot drugi. V zadnjem času je bilo precej napak. Treba je poostrijo kontrolo pri vseh fazah valjanja, da bi tako dosegli boljše rezultate. V rezervi bi morali imeti pripravljen srednji valj, da bi ga po potrebi lahko zamenjali kadar bo preveč krivih plošč. Številke za označevanje plošč bi morale biti boljše, saj nastajajo napake tudi zaradi neustreznega žigosanih plošč. Na programu imajo večjo količino pločevine NIOVAL 47, zato bo treba delati tako, da bo čimmanj napak. Za markerko pločevine predlagajo ureditev kabine, ob koncu sestanka pa so predlagali kandidata za novega člana sindikalnega odbora.

Pojasnilo: V zadnji številki smo pri objavi povzetka sestanka delovne skupine ZUPAN iz obrata Javornik I. pomotoma zapisali, da ima skupina še za izkoristiti 300 dni namesto 100 dni dopusta. Delovni skupini se za takojšnje opozorilo ter razumevanje zahvaljujemo in vlijudno opravičujemo.

Časovni pregled obratovanja in zastojev v Železarni v letu 1972 oktober

Obrat	Čisti čas obratov.		Skupni zastoji		Vzdržev. zastoji		Norm. zastoj	Opomba
	1. 71.	okt. 72.	1. 71.	okt. 72.	1. 71.	okt. 72.		
Plavž I	97,78	99,71	2,22	0,29	0,60	—	0,25	
Plavž II	90,09	99,58	0,72	0,42	0,48	0,08	0,25	
Aglomeracija	—	28,05	—	36,74	—	7,50	10,00	8 dni remont 17,20 %, silosi polni 6,47 %
SM-peči	—	59,50	—	2,24	—	1,21	3,00	
EP-ASEA	84,32	82,43	10,70	4,66	3,00	0,68	3,00	2 remonta 12,91 %
LECTROMELT	78,91	89,56	15,50	4,16	4,74	0,36	5,00	
TALILNICE	87,78	76,47	7,29	8,09	2,21	1,64	4,30	
Bluming	69,46	73,00	26,16	27,00	9,10	8,61	8,00	
Štekel	27,43	27,22	3,78	3,12	0,57	0,72	2,00	
Valj. žice	54,08	57,57	37,34	42,43	14,58	13,32	12,00	
Valj. 2400	54,70	55,90	14,70	11,32	2,85	2,53	4,00	
Jeklovlek	50,20	52,89	16,40	17,44	4,24	7,30	3,00	
VALJARNE	51,17	53,32	19,68	20,26	6,27	6,50	5,80	
Hladna valj.	42,41	45,92	29,37	29,42	16,94	5,07	6,00	
Žičarna	54,50	54,31	21,21	20,37	9,68	8,17	6,00	
Elektrodni	37,70	38,22	15,60	12,32	0,63	1,03	3,00	
Žebeljarna	37,90	49,03	28,98	12,38	4,30	3,79	3,00	
PREDELOVALNI	42,08	46,87	24,83	18,62	7,17	4,51	4,50	
TALILNICE	87,78	76,47	7,29	8,09	2,21	1,64	4,33	
VALJARNE	51,17	53,32	19,68	20,26	6,27	6,50	5,80	
PREDELOVALNI	42,08	46,87	24,83	18,62	7,17	4,51	4,50	
ŽELEZARNA	60,31	58,89	17,27	15,66	5,22	4,22	4,87	

Zastoji v mesecu oktobru 1972

TALILNICE: Aglomeracija ima v tem mesecu samo 7,50 % vzdrževalnih zastojev, kar je v primerjavi s prejšnjimi meseci zelo ugodno. Dosti je k temu pripomogel osemdnevni remont, s katerim so izboljšali stanje naprav. Tudi vzdrževalci, ki delajo v času mirovanja (ponoči), so občutno pripomogli k zmanjšanju zastojev. Poleg tehnoloških zastojev pa se pojavljajo zastoji zaradi polnih silosov. Zaradi prekomerne proizvodnje, nastaja problem skladiščenja aglomerata. Teh zastojev je 6,47 %.

Na plavžu I. in II. skupni zastoji ne presegajo 0,50 %.

V jeklarni skupni zastoji znašajo 2,24 %, od tega vzdrževalni 1,21 %, predvsem zaradi številnih okvar na vlagalnih strojih.

V tem mesecu je bil tudi

na električnih pečeh Asea in Lectromelt majhen odstotek zastojev. Vzdrževalni zastoji so pod normativom in ne presegajo 1 %, skupni zastoji pa ne 5 %. Čisti čas obratovanja se je zmanjšal za 70 ur zaradi prvega remonta na ASEA električni peči.

Talilnice imajo dosti boljši rezultat v pogledu vzdrževalnih zastojev kot v mesecu septembru, medtem, ko so skupni zastoji za 0,42 % višji.

VALJARNE: Valjarna bluming ima zelo ugoden čisti čas obratovanja 73,00 %, skupni zastoji znašajo 27,00 %, od tega delež vzdrževalnih zastojev presega normativ le za 0,61 %. Mehanskih okvar je 6,4 %, sledi pomanjkanje temperature 5,5 %, nato tehnološki zastoji 4,5 %, elektro 2,2 % itd.

V valjarni žice še vedno prevladujejo valjavski zastoji 12,68 %, slede mehanske okvare 9,77 %, zastoji zaradi peči 6,34 %, vzdrževalni zastoji presegajo v tem mesecu normativ za 1,32 %, skupni zastoji znašajo 42,43 % in čisti čas obratovanja 57,57 % koldarskega časa.

V valjarni 2400 so vzdrževalni zastoji pod normativom, skupni zastoji pa so za 3,07 % nižji v odnosu na mesec september.

Jeklovlek je v porastu z vzdrževalnimi zastoji, saj leti znašajo 7,30 % (612 ur mehanskih okvar, 571 elektro okvar, 13 ur žerjavi) ali za 4,30 % nad normativom. Skupni zastoji so v primerjavi s prejšnjim mesecem za 3,72 % večji.

PREDELOVALNI OBRATI:

Hladna valjarna in žičarna imata več vzdrževalnih zastojev kot v prejšnjem mesecu, medtem ko so v elektrodnem oddelku in žebeljarni manjši. Skupni zastoji so v hladni valjarni, žičarni in elektrodnem oddelku na istem nivoju kot v prejšnjem mesecu, le v žebeljarni so za 5,10 % višji.

V Železarni kot v celoti so skupni zastoji za 1,93 % manjši kot v prejšnjem mesecu, pri vzdrževalnih pa za 0,08 %.

I. T.

Jeseniški avtorji tehničnih izboljšav v Sisku in Zagrebu

Društvo avtorjev tehničnih izboljšav železarne Jesenice je 27. in 28. oktobra organiziralo za svoje člane dvodnevno ekskurzijo. Prvi dan je bil v programu ogled železarne Sisak in v popoldanskih urah razgovor z njihovimi avtorji tehničnih izboljšav, drugi dan pa ogled razstave INOVA 72 v Zagrebu. Ekskurzije se je udeležilo 35 članov, čeprav je bilo prijavljenih 43, je deset zadnjih dan odpovedalo udeležbo. Vsi udeleženci so bili zelo zadovoljni z organizacijo ekskurzije, kar so potrdili z odgovori v vprašalniku, katerega je vsak izpolnil, toda o tem drugič kaj več.

V Sisku smo doživeli zelo dober sprejem. Dipl. inž. Vranešič, ki trenutno dela na področju tehničnih inovacij, nam je z veseljem razkazal vse obrate železarne. Obiskali smo vse obrate od plavžev do finalnih obratov. Med ogledom smo ugotovili, da v vseh obratih, razen na plavžih, vlagajo precejšnje investicije. S posebnim zanimanjem smo si ogledali gradnjo konti liva, ki ga gradijo v podaljšku hale jeklarne. Mislim, da je to prvi konti liv v Jugoslaviji. Škoda, da je šele v gradnji, če bi bil že v obratovanju bi bilo vsekakor bolj zanimivo. Sledil je ogled valjarne bluming, ki je veliko manjša kot naša. Tudi v tem obratu gradijo novo potisno peč, ker je samo ena premajhna za zmogljivosti njihovega bluminga. Zaustavili smo se tudi na konti progi za trakove z navijalci. Na progi poleg trakov za prodajo, proizvajajo tudi trakove za izdelavo šivnih cevi. V cevarni smo si ogledali proizvodnjo cevi z bločnim varjenjem. Kot zadnji obrat smo si ogledali proizvodnjo brezšivnih cevi. Žal je bila v obratovanju samo ena proga, druga je bila v rekonstrukciji, tretja pa v remontu. Po ogledu železarne smo se dogovorili, da se na srečanju po kosilu pogovorimo o problemih in izmenjamo mnenja ter poskušamo obnoviti stike, ki smo jih pred leti že imeli.

Glede na to, da v Sisku nimajo več aktivnega društva avtorjev tehničnih izboljšav, sedaj skušajo društvo ali vsaj aktiv na novo organizirati, je na razgovor prišel le inž. Vranešič. V razgovoru smo poleg nekaterih ugotovljenih posebnosti prišli do zaključka, da je ta dejavnost tako pri njih kakor tudi pri nas predvsem prepuščena samim kolektivom in da kljub raznim sestanekom v zveznem merilu nismo prišli dalj kot do deklaracij. Izraženo je bilo mnenje, da bi morali to dejavnost reševati tudi v okviru Združenja jugoslovanskih železarn. Vsekakor pa bi morali dobiti močnejšo povezavo med Jesenicami in Siskom, poleg tega pa pridobiti k sodelovanju tudi ostali dve slovenski železarni. Razen organizacijske povezave, bi morali začeti na izmenjavi

tehničnih rešitev, ki so jih uspešno rešili avtorji v eni ali drugi železarni in v železarnah nasploh, seveda v kolikor nimajo teh problemov že rešenih. S tem bi dosegli kar dva namena: koristili bi napredku železarstva in avtorji bi dobili za svoja dela večja priznanja. Na zaključku razgovora smo izmenjali tudi pravilnike, ki urejajo odnose avtor — delovna organizacija. Ugotovili smo, da jeseniški avtorji, kljub temu, da imamo to področje samoupravno urejeno na nivoju podjetja in delovnih enot, da imamo poleg pravilnika tudi še dodatne organizacijske predpise, da imamo razmeroma močno društvo in da smo v lanskem letu dosegli 2000 vloženih inovacijskih predlogov, zelo zaostajamo v pogledu denarnih odškodnin za izkazane prihranke. Po razgovoru smo si ogledali še druge znamenitosti starega Siska.

Naslednji dan smo se odpeljali v Zagreb, na ogled razstave INOVA 72. Pod tem naslovom avtorji izumov in tehničnih izboljšav socialistične republike Hrvatske vsako leto prikazujejo svoje dosežke. Na tej razstavi tudi podelijo posebna priznanja najbolj uspešnim avtorjem. Razstava je bila zanimiva, čeprav ni bilo kaj posebnega in, bi jo lahko primerjali z razstavo, ki smo jo pred leti organizirali na Jesenicah, na kateri smo prikazali dosežke jeseniških avtorjev. Vendar pa je pomembno že to, da razstavo prirejajo vsako leto z večjim uspehom in da si jo ogleda kar precejšnje število ljudi. To je vsekakor v prid popularizaciji novatorstva.

Razstava je nameščena v tehničnem muzeju in smo si ogledali tudi ta del. V muzeju je tudi oddelk, ki je namenjen varnosti pri delu. Razstavljeni eksponati so zelo zanimivi. Posebno pa smo bili zadovoljni z ogledom tehničnega muzeja.

Na poti domov smo se ustavili še v šmarjetskih toplih, kjer smo se okopali. V večernih urah pa smo se vrnili na Jesenice. Ekskurzija je v celoti uspela, tako v zadovoljstvo članov, kakor tudi organizatorjev.

Stane Torkar
predsednik DIATI

Delavci in kmetje smo bili skupaj v borbi, skupaj v izgradnji domovine, skupaj pri delu, zato bomo v prihodnje tudi vodili skupno in enotno skupnost zdravstvenega zavarovanja na Gorenjskem in v Sloveniji.

Jesen leta 1941 se je zelo hitro spreminjala v zimo. Noči so postajale vedno bolj dolge in hladne. Zelena zaščita drevja je bila z vsakim dnevom slabša. Tudi najbolj zaraščeni gozd, kjer smo se navadno zadrževali, ni več nudil varnega krivja.

Po uspešni akciji na Remčevo žago v Radovljici, ki je delala za okupatorje, se je naš bataljon pomaknil proti Selški dolini. Ustavili smo se na Mohorju, ki je nekako sredi Gorenjske. Od tam si kmalu lahko v Kranju in po grebenu Križne gore tudi v Škofji Loki. Na drugo stran pa je lepo videti Selško dolino. Tudi do Kroke in naprej do Bleda in čez Jelovico v Bohinji ni težko priti. Ker so okoli Mohorja hribovski zaselki naseljeni precej na gосто, tudi s prehrano ni bilo večjih težav. Kmetje so nam bili naklonjeni že od vsega začetka. Skromna ležišča smo postiljali s smrekovimi vejicami. Z lubjem smo si napravili nad ležiščem streho, nekateri pa so imeli še šotorska krila razpadle stare jugoslovanske vojske. Ker nas je bilo okoli 70, je taborišče kmalu postalo živahno naselje, kot še nikoli prej. Tudi z vojaškega stališča je bil Mohor pripraven tako za zavarovanje kot za obrambo in umik.

Iz tega taborišča je bataljon izvršil več zelo pomemb-

ivan bertoncely-johan v decembru 1941

nih akcij, ki so okolico močno razgibale. Udarjali smo v Selško dolino, požgali cestni most na Praprotnem, iz Rezmanovega mlina v Zapužah smo odpeljali 56 vreč moke, iz dupljanske mesarije pa precej masti in mesa. Ta dragoceni tovor so skozi Kranj in Besnico s kamioni drzno prepeljali na Log. Prvega decembra pa je bilo na raznih krajih Gorenjske kaznovanih osem nemških sodelavcev, ki

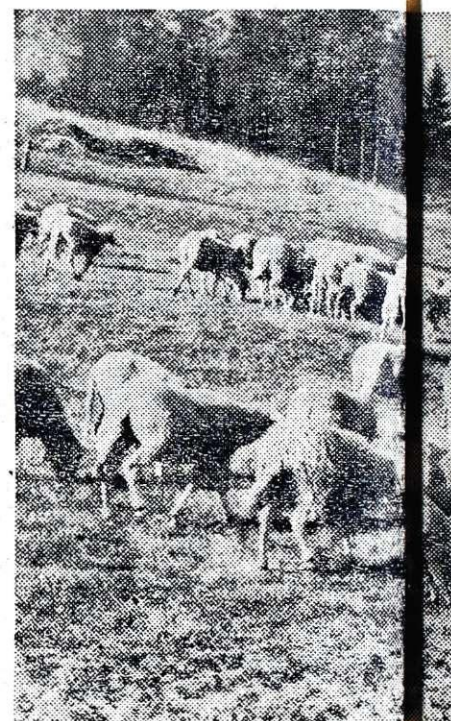
kljub večkratnim opozorilom niso opustili svojega izdajalskega posla. Nenehno smo zbirali orožje in tako dobili tudi več strojníc.

Ze v drugi polovici oktobra nas je zapadel velik sneg. Tako se je prvič zgodilo, da nas je zima dobila zunaj in še nevjajene prenašati njene »muhe«.

Zimski vetrovi so naše primitivne šotore prepihovali vseprek. Ponoči smo se sti-

skali drug k drugemu in si tako pomagali pred hudim mrazom. Prišel je čas, da smo se sezuvali bolj poredko zaradi varnosti, toplote in zaradi čevljev, ki bi sezuti zmrazili tako trdo, da jih ob morebitnem presenečenju ne bi bilo mogoče obuti. Sledove v snegu pa so brisali in mešali kmetje. Najzaneslivejši so takoj, ko je zapadel sneg, z več strani prišli z živino v gozd, sekali les, ga odvažali in nam tako napravili pot. Naša zveza s trenom je bila tako zagotovljena in skrita pred nemškimi patruljami. Kadar zaradi snega nismo mogli v okolico, smo v taborišču imeli politične ure, se vadili v orožju, pripravljali zemljanke in urejali naše bivališče. Čeprav smo bili na Mohorju več kot dva meseca in so kmetje vedeli za nas, nas nihče ni izdal. Kadarkoli nam je grožila nevarnost, so nas kmetje opozorili. Zaradi naše dejavnosti so Nemci večkrat prihajali v bližino taborišča, vendar ga niso mogli odkriti. V začetku decembra nas je spet zapadel nov sneg. Tudi to priložnost so Nemci izkoristili. V okolico so postavili več patrulj, da bi nas po sledovih v snegu skušali zaslediti. Na Mohor je prišla okoli 40-članska skupina policistov. Zapazili smo jih dosti zgodaj. Na vrhu hriba smo ji postavili zasedo. Ko so Nemci prišli

po poti, ki je vodila v taborišče in kjer smo imeli zasedo je počilo. V kratkem boju je nekaj zelencev obležalo, ostali pa so jo ucvrli nazaj. Spet smo videli, kako znajo Nemci teči, to pa je za moralo posebno pa še 1941. leta, pomenilo veliko. Toda zdaj smo bili prepričani, da bodo drugi dan prišli ponovno na ta kraj z močnejšimi silami. Zato smo se odločili, da z vsem bataljonom odrinemo v Selško in Poljansko dolino. Ta pohod je bil predviden že dalj časa in z namenom, da te kraje dvignemo k orožju. In te dni je od tam z istim namenom odšla tudi v jeseniški kot skupina partizanov. Pot nas je peljala skozi zasnežene Zabrekve in Topole. Kot »železno rezervo« smo vodili s seboj rejenega vola. Na polju med Selcami in Doleno vasjo smo hoteli prečkati Selško dolino in usmeriti koleno k goliškemu mostu. Ko smo se blizali cesti, nam je korak zastal. Tam so bile sumljive, nejasne sence. Luna

Na jesenski paši — foto Branko B.

prostih, kritih z valovito ploščevino.

Neobdelanega sveta je vse manj. Čedalje več je polj, plantaž kave s svojimi okroglimi grmiči, ki so temno zeleni in posajeni v dolge ravne vrste. Struge potokov in manjših rek so plitve, komajda v dnu pokrite z vodo. V tolmunih čofota črna otročad, družbo jim delajo bivoli s svojimi mogočnimi rogovi. Palme in agave ustvarjajo senco in mogočna drevesa so brez izmere. Avtobusi, ki vozijo na obe strani, so natlačeni in živo pobarvani. Tudi ljudi je vse več ob cesti, prej Masajce sedaj nadomeščajo domačini in ponekod že povsem evropsko napravljeni ljudje.

Večjih krajev ni, prej masajske bome sedaj nadomeščajo ponekod preproste okrogle in s slamo krite hiše domačinov. Pred njimi so le nobno prestopajo osli, te pogoste domače živali, ki so vsepovsod nepogrešljive. Do-

ski, vseh velikosti. Bobni, napravljeni iz kože in ščiti, edina obramba pred ostrimi meči, vse to je le preprosto okrašeno. Žene, nekatere starike z mnogo okrasja okrog vratu, golih obratih glav, druge mlade in prikupne ponujajo za mal denar okrasje, nanizano iz malih raznobarnih kroglic. To so običajno ogrlice in zapestnice. Za prodajalnami pa se pode otroci, kuštravi in umazani. V senci drevih in bajt pa doje matere svoje otroke ali pa posedajo starejši, ogrnjeni v nekaj krp. Suhi, rjavkasti psi pa stikajo za odpadki. Neopredeljiv vonj po suhih kožah, ljudeh in mnogočem drugem, lebdi nad vasico.

Na mejnem prehodu brez večjih ceremonij pritisnejo v potne liste vize in s tem zapuščamo Kenijo. V obcestni gostilni popijemo coca colo in potem spet pojejo gume po asfaltu. Cesta je sicer ožja, a mnogo boljše od tega, kar smo pričakovali. Gora, ki smo jo opazovali na obzorju, sedaj, ko smo v njenem vzhodu, spremeni obliko in bi s svojimi gladkimi stenami vršne kupole bolj spadala v kakšen norveški fjord, kot sem v Tanzanijo. Potem, ko se cesta prevesi navzdol pri prvih vaseh, kjer je nekada tekla meja, se pokrajina povsem spremeni. Cesto spremljajo agave in drevje ter prostrana polja. Tudi naselij je vse več, z malimi trgovinami, delavnicami in hišami, pre-

MARKO BUTINAR

3

KILIMANDŽARO — GORA DEMONOV

Možje in žene so ovešeni z nakitom, preprostim, a lepim. Žive v začasnih naseljih, imenovanih boma in se s svojimi številnimi čredami pogosto selijo.

Drevje je košato, skrivenčeno, ravna krošnja pa daje pokrajini tipičen izgled. Z vej na debelih spletenih vrvcih visijo gnezna ptic. V daljavi opazimo črede bivolov, kasneje, ko pokrajina vzvalovi, ko neizmerna ravna prostranstva zamenja gričevnat svet, ki je bolj poraščen z drevjem in grmičevjem, pa prvič zagledamo žirafe, te najpogostejše živali pokrajine, po kateri nas vodi pot. Seveda je za nas vse to dogodek, ki gotovo šoferja spravlja v smeh. Po razsušeni, prašni in z razsušeno travo in grmičevjem poraščeni planoti se s fotoaparati poženemo za njimi. Visoke so, da jih vidiš, četudi stoje za drevesom, radovedne tako kot mi, saj se elegantno umaknejo šele, ko prideš zelo blizu. Brezdvoma je to enkratno doživetje, ko lomastiš po bodljivem grmovju med šopi suhe trave in ko vdihuješ vroč zrak, nasičen z vonjem po vsem kar te

obdaja. Toda žirafe se oddaljujejo kot fata morgana, ali metulj, za katerim smo tekali kot otroci po domačih tratah in jasad.

Enaki prizori se nam nudijo potem še velikokrat, pa naj si bo, da skušamo ujeti v objektiv aparata noje, gazele ali žirafe.

Ob cestah pa za svojimi opravlki stopajo Masaji, ti ponosni prebivalci savan in step. Večkrat ustavimo, da bi jih slikali, a vedno zaman. Preveč ponosni so, toda vseeno bo v vsakomur izmed nas ostal v spominu lik teh ljudi, otrok te dežele.

Potem se pokrajina počasi spreminja. Nerodovitna in redko naseljena področja se počasi dopolnjujejo s skromnimi masajskimi bomi; s preprostimi hišami z ravnimi strehami, zgrajenih iz blata in obdanih z redkimi polji. Tam kjer nas redko preseneti reklama za Schel, je dostikrat naselje preprostih hiš s pločevinasto valovito streho. Ljudje posedajo v senci, le otroci neutrudno tekajo bosi po razgretem pesku.

Na grobo asfaltirani cesti je dostikrat povežena žival,

največkrat šakal, ki jo obletavajo ptice ujede.

Na obzorju pa se riše gora priostrenih oblik, nas vse zelo spominja na Bovški Svinjak. Naselja se gostijo, preprosta in borna; polja pa so mala in posejana s koruzo.

Tudi nad cesto se dvigujejo poraščena pobočja, nepregledne ravnine savan je zopet zamenjala bolj razgibana pokrajina. Tik tanzanijske meje zapeljemo v vasico s črpaliko, hotelom in množico malih, preprostih prodajaln. Komaj izstopimo, že nas obstopijo Masaji, prodajalci spominkov. Med njimi se mešajo žene z otroci v malhi na hrbtu, be-rači in pohabljeni.

V skromnih prodajalnah, preprostih barakah so razstavljeni izdelki teh preprostih ljudi.

Pred njimi so zabodena v tla masajska kopja. Prodajalne so prava paša za oči. Prevladujejo izdelki iz ebe-novine, tega bleščega črnega lesa. Izrezljani kipci ljudi, živali, med katerimi prevladujejo gazele, levi, žirafe in nosorogi, pa čutarice, napravljene iz buč z vžganimi okra-

nam bleščeče svetila prav v oči, zato smo imeli še slab pregled. Ko pa so se senice premaknile, smo vedno bolj opazovali drug drugega. Očividno so bile tudi na cesti presenečene, saj je kratko zatišje prekinel glas: »Halt! Kdo je?»

Komandant bataljona Gregor je hitro odrezal: »Vsi na položaj, pripravi se na boj!»

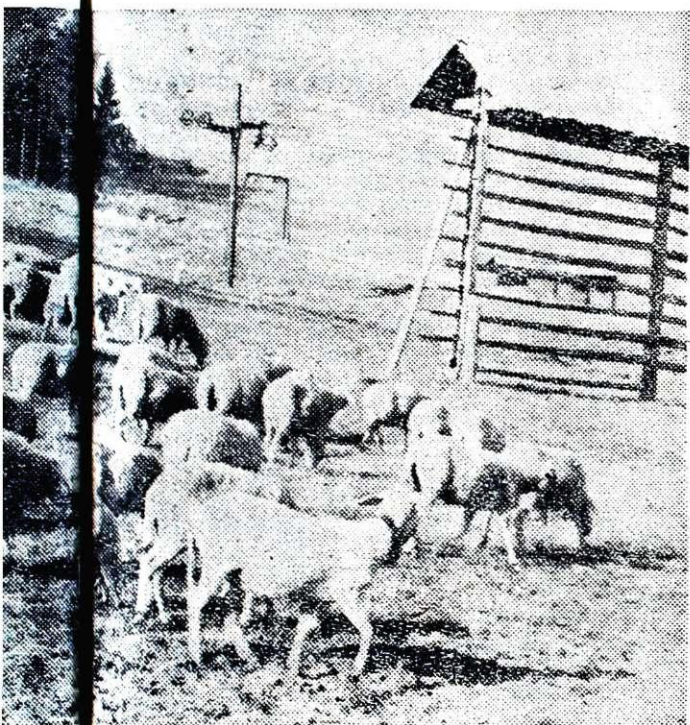
Ka tej beli čistini ne bi discipliniran — vse je polno vol, ki smo ga pred nekaj dni vzeli v kroparski pnišču, pa se ni zmešal, velja in jo je ubiral naprej pri tem zvonil z verigi, ki jo je imel okoli vratu. Tistih senc sem je spet začel odsekan glas:

»Kje? Streljal bom!« in že je ropotalo.

Nari zbrojevke so hitro povele, kdo smo. Tiste nemške so pobegnile proti

Dolenjski vasi. Vol, naša »želena rezerva« se je kmalu spet znašel v koloni. Rinili smo naprej in se ustavili v Špirniku, kamor smo prispeli ob jutranjem svitu. Tu smo preživeli dan in prespali noč. Ob 10. uri dopoldan pa smo dobili sporočilo, da se po dolini Luše približuje okoli 50 Nemcev. Kot bi trenil, smo vse pospravili in uredili tako kot je bilo v takih primerih običajno. Umaknili smo se v gozdiček nad vasjo. Vse do večera se ni zgodilo nič posebnega in tudi naše patrulje niso zvedele nič novega. Spet smo vzeli pot pod noge. Ustavili smo se v Rovti in se nastanili pri kmetu Debeljaku pod Starim vrhom. Povsod, kjer je bilo nevarno smo postavili straže in Debeljakov skedenj spremenili v začasno partizansko kasarno. Legli smo oblečeni, obuti, opasani, z orožjem in nahrbtnikom ob sebi, kajti nihče ni vedel, kje so tičali tisti Nemci.

(Nadaljevanje prihodnjic)

ako Blo

ma okroglo in pritlikave, obdane s koruzo, ograjuje bodva ograja.

Volj koruzo potem zamerijo nasadi banan, ki jih pošnji prebivalci cele tove prenašajo na glavah. Koš krošnje, ti ljudje ne pozna vse tovore, tudi težje, pašajo stoično na glavah in dajo le svitek.

Ce včasih narahlo izvijajo ob njej pa vznikne močan, razsežno drevo. V pozni popoldnevu smo že daleč od kenijske meje blizu Ruše. Vse več je palm in vaku zapeljemo na ulice na. Prva pot nas vodi na goščo, kjer kupujejo gošpoti zelenjavo in ribe. Povlečemo dovolj kokosovih oreh, banan, čebule in krompirja. Tržnica je tako rodovitnosti okolice, da v kraju se ne zadamo dolgo. Sredi mesta spalki natočimo benzin, spet kolesa požirajo kilometre. Mrak lega na po-

krajino, na zahodnem obzorju pa zažarijo težki črni oblaki. Vrh Mnt. Meruja, ki se strmo vzpenja nad Arušo, se še zadnjič zasveti, potem pa se na mah stemni. Le redke, tuje zvezde zažare na nebu. Redki žarometi režejo temo in skromne luči brlijo v obcestnih bajtah. Potem, ko zavijemo na slabšo, a še vedno asfaltirano cesto, žarometi obsvetijo mogočno drevje, bananove in sisalove nasade. Pred nami nekje v pobočju je Maranga, zadnja naselbina, kjer se pot z avtomobilom konča. V soju cestnih svetilk se prelivajo potemnele barve cvetja, grmičevja in le redki ljudje stopajo po cesti.

Po dolgem iskanju najdemo hotel Kibo, katerega lastnika sta Nemca in je znano izhodišče za Kilimandžaro s tanzanijske strani. Štirje najdemo prostor za čez noč kar na parkirnem prostoru, ostali pa se odločijo, da prenoče v hotelu.

»To so protidržavni prevratniški letaki!« komisar preteče dvigne roko in izprožil kazalec kakor kak streljalo.

Nekaj podobnega zagrmil iz orjakovih ust, potem pa se vali na jetnika cel plaz srbskih besed, verjetno psovk, ki jih Žef ne razume, čeprav jih je že slišal od financarjev na svoji žalostni in sramotni poti z gora do zapor, iz katerega ga je rešil tale komisar, ki zdaj ni več podoben dobrotniku, marveč brezčutniku, ki nenehno preti jetniku in ga opozarja, naj govori resnico, obenem pa mrzlo opazuje početje črnolasega orjaka, ki vnovič drobi uklenjenčeve prste, dokler se jetnik nekoliko ne umakne in se s sunkovitim zamahom ne osvobodi črnolaskastih orjakovih klešč.

Debeli tesarski svinčniki se razsujejo po tleh in zabobnajo v trenutek tišine, ki je nastal, ko se je uklenjenec iztrgal iz stiska orjakovih rok, takoj nato pa se žandarja upogneta, da bi pobrala svinčnike, a ju orjak ne čaka, marveč zgrabi z levico uklenjenca za sprednji del suknjiča, napravi z nogo polkorak nazaj, z desnico stisnjeno v pest pa kratko zamahne proti uklenjenčevi bradi s tako silo, da je jetnik padel po tleh, kakor bi ga kdo spodrezal.

Žef se ob padcu zdrzne, dvigne se s stola, potem pa okamen, ker se je orjak že sklonil nad uklenjenca in ga potegnil kvišku z eno samo roko, takoj nato pa ga je s pestjo, z vnovičnim udarcem v obraz zopet poslal na tla in ga začel obdelovati z brcami.

Pred Žefovimi očmi se za trenutek pojavi podoba očeta, ki je prav tako ležal na tleh, fašisti pa so ga brcali in skakali po njem, dokler se niso upehali

prva, ona zgoraj srbska, ki je ne zna brati, toda tudi besede v latinski pisavi ne razume.

»Izlaz?« se vprašuje, kaj neki, naj bi to bilo. Kakšno zvezo naj bi imela ta beseda z besedo laz, z lazom, kakor pravijo kmeta otrebljenemu svetu ali nekaterim samotnim kmetijam visoko v gorah. So sed, ki se je v njegovo vas že davno pred vojno priženil s Kranjske, menda iz Bohinja, in za seno postavil kozolec, kakršne je videl prej z vlaka, imenuje laz tisti stolček, obešen na kozolec in na katerem stoji, kadar polni s senom vrnji del kozolca. S te plati bi mu bila ta beseda domača, toda tu ni nič takega, kar bi mogel primerjati z lazom.

Tu je vendar postaja. Policijski komisar ji pravi kolodvor. Tudi ta beseda se mu zdi tuja. Iz komisarjevih ust jo je prvič slišal.

In tu je obmejni policijski komisariat, policija? Morda pravijo tu tako policiji? Čudna beseda in smešna!

»Seveda, policija bo,« se naposled odloči Žef in si razlaga besedo IZLAZ kot izpeljavo iz besede »laziti za kom, zalezovati koga ali koga zasledovati«. To se mu zdi še najbolj razumljivo, ker s temi besedami lahko označi, to, kar navadno počne policija. Ta lazi za ljudmi, zalezuje in zasleduje razboj-nike, tatove, tihotapce in ... mu misel zopet obstane na jetniku, ki ga je pred nekaj minutami pobil tisti surovi orjak do nezvesti. Vnovič ga zaskrbi jetnikova usoda.

»Kaj bo s tistim na »izlazu?« vpraša komisarja, ker se ne more premagati. Nesrečnik se mu preveč smili. Spominja ga na očeta in na očetov konec.

»S kom?« ga komisar ne razume.
»Z onim, ki so ga pripeljali na »izlaz?«
»Na kakšen izlaz?« ga komisar ne more razumeti.
»No, s tistim, ki je obležal v nezvesti...«
Komisar ne odgovori.

TIGROVEC ŽEF

MIHA KLINAR

in se odpravili za drugimi podivjanci, morilci in požigalci v vas.

Ta spomin vrže Žefa proti orjaku.

»Nehajte, zver! Ubili ga boste!« zakriči.

Orjak se sunkovito obrne in pogleda komisarja, ki je Žefa potegnil nazaj.

»Tko je taj?« oplazi s pogledom Žefa, ki se skuša iztrgati komisarju in zbežati na hodnik.

Komisar skuša z obrazom dopovedati Žefu, naj se pomiri, orjakove oči pa se spremenijo v blisk.

»Ko je taj balavac?« ošine Žefa, takoj nato pa komisarja.

Komisar zardi.

»Natrag, Erni!« pravi komisar, nato pa se obrne k Žefu, ta pa pokaže na jetnika, ki še vedno leži na tleh.

»Ubil ga je,« obliva Žefa groza.

»Ni ga. Vedro vode ga bo spravilo pokoncu,« pravi Žefu orožnik in se mu prijazno nasmehe, najbrž samo zato, ker je opazil, da Žef uživa komisarjevo naklonjenost.

»Spravite ga k sebi!« namigne komisar na jetnika. Kasneje ga bo zaslišal sam.

Potem pogleda njega. Rad bi napravil stari prijazni in dobri človeški obraz, ki ga je razobličil pravkaršnji dogodek z nesrečnim jetnikom. Vsaj prizadeva si, da bi ga napravil.

»Pojdiva!« pravi in povabi Žefa, da bi stopila v restavracijo, kjer se bosta lahko v miru in nemo-teno še kaj pomenila.

Žef se zgane in kakor omotičen stopa poleg policijskega komisarja iz pritlične, kocki podobne stavbe policijskega komisariata na majhno dvorišče, ograjeno proti cesti, kjer veter dviga zadušljiv bel prah, z leseno latasto ograjo, a na drugi strani z opečnato, obmetano steno, ki veže obmejni policijski komisariat z enonadstropnim dolgim postajnim poslopjem in v kateri so vrata, skoro nič večja od navadnih hišnih vrat.

Skozi ta vrata stopita na peron, na katerega malo pod vrhom vrat štrli na postajno stran za dve pedi široka emajlirana pločevirasta tablica z napisom: IZLAZ v dvojni pisavi. Žef ne ve, da je

»Stopiva. Sedla bova k mizi zunaj na peronu. Zadušljivo vroče je danes,« pravi, in pokaže na nebo, ki je od soparice zares vijoličasto modro.

»Človek na izlazu se mi smili.«

Komisar se ustavi in obrne, a pri izhodu ne vidi nikogar. Se le sedaj dojame, kaj misli Žef.

»A zakaj praviš komisariatu izlaz?« se komisar zateče k vprašanju.

»Tako piše,« pokaže Žef z roko na tablo.

»To je izhod. Tako se pravi po srbsko izhod,« se nasmehe komisar, a mu je takoj žal, ko ga zmede Žefovo vprašanje:

»Po srbsko? Ko bi mi ne povedali, bi ne razumel. A zakaj piše samo po srbsko? Zakaj ne piše slovensko?«

Zdaj je komisar v zadregi. Žefovo vprašanje ga je moralo udariti v srce. Njega samega ta napis najbrž ni motil, ker ga je bil navajen kakor srbsčine v uradnih aktih. Niti zavedal se ni, da tudi take stvari, kakor so srbski napisi v slovenskih krajih, dokazujejo, kako okrnjena je slovenska samostojnost v kraljevini. Vsakogar, ki bi se obregnil v »izlaz«, zanj tako neznačajno in nepomembno besedo, bi oštel z dlakopecem, s človekom, ki išče dlako v jajcu, in bi ga imel za zagrozenega nasprotnika jugoslovanske nacionalne ideje, za podpihovalca mržnje proti Srbom in monarhiji. Žefa pa, ki ga je ta beseda spomnila samo italijanskih napisov, ki so slovensko zemljo onstran meje v očeh tujcev prebarvali v italijansko, ni mogel šteti k podpihovalcem sovražstva proti srbski nadvladi, marveč je moral gledati nanj kot na mladega fanta, ki je verjel, da je kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev domovina treh enakopravnih narodov, in ki je moral zaradi svoje vere v slovensko svobodo zapustiti dom in pribеžati v državo, ki naj bi prinesla nekoč osvoboditev Gorici, Trstu in Istri.

Zato ni vedel, kako bi opravičil emajlirano tablico s srebrnim napisom pri izhodu s postaje.

»Zakaj samo po srbsko? Zakaj ne slovensko?... Nnnno, to je tttako...« je izjecljal in se zatekel k laži:

S sej sindikalnih odborov

Valjarna 2400

16. seja sindikalnega odbora valjarne 2400, je bila 19. oktobra. Člani odbora so poslušali kratko poročilo predsednika o nedavnem sestanku predsednikov sindikalnih odborov v Železarni. Sprejet je bil sklep, da bo občni zbor sindikalnega odbora 9. decembra v Gozd Martuljku. Sindikalni odbor bo sestavljen iz 11 članov. Poleg sedanjih članov bodo v sindikalnem odboru tudi sodelavci, ki jih bodo predlagale delovne skupine na svojih sestankih. Za člana tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarnarje so predlagali inž. Hribarja in tov. Plemlja. Na občni zbor bodo vabili tudi upokojene sodelavce, ki so bili upokojeni v zadnjih dveh letih.

Bluming adjustaža

Sindikalni odbor je imel 25. oktobra 7. redno sejo. Na seji je bilo predlagano, da bo občni zbor 8. decembra v Gozd Martuljku. Za izvedbo občnega zbora so imenovali pripravljalniki odbor, ki bo pripravil vse potrebno. Predlagano je bilo, da naj bi se občnega zbora udeležili tudi svojci članov sindikata, ki pa bi prispevali po 15 din. Inž. Kavčič je dejal, da bodo delo organizirali, na vse štiri izmene, da proizvodnja ne bo manjša in da se bo občnega zbora lahko udeležilo čimveč članov sindikata. Vabilo za občni zbor bodo poslali tudi šefu DE valjarne Bela inž. Pernetu, obratovodju inž. Senčarju, sekretarju OOKZ tov. Knificu in predsedniku

koordinacijskega odbora sindikata tov. Lenardiču.

Pred kratkim so ustanovili mladinsko organizacijo, ki pa nima začetnih sredstev za svoje delo. Predlagali so, da se jim dodeli 500 din iz sredstev sindikalne organizacije.

Livarne

V torek, 24. oktobra, je bila 11. seja sindikalnega odbora livarne. Zavzemali so se zato, da bi bil občni zbor že v petek 17. novembra. Predlagano je bilo, naj bi bil občni zbor v Kazini na Jesenicah, če bo do takrat že adaptirana ali pa v Gozd Martuljku. V nadaljevanju se je, so se dogovorili, da bodo na občni zbor vabili svoje članov sindikata in sodelavce, ki so bili upokojeni zadnje dve le-

ti. Za tem so predlagali še kandidate za člane novega sindikalnega odbora ter nadzornega odbora.

Predsednik sindikalnega odbora je člane seznanil s pravilnikom o odlikovanjih, na to pa so za podelitev odlikovanj predlagali sodelavce: Jožeta Osvalda, Valentina Pristova in Staneta Vidmarja. Obratovodja livarne tov. Bertonec je govoril o proizvodni problematiki, ter o naročilih. Obratovodju so naročili, naj uredi vse potrebno glede uporabe montažnega žerjava za katerega je dovoljena obremenitev do 20 ton, medtem ko so odlikovali težki do 40 ton. Obratovodja bo posredoval pri pristojnih službah in nato poročal sindikalnemu odboru.

ZVEZNA REPUBLIKA NEMCIJA. Zahodnonemško podjetje GHH je izdelalo dva velika LD konvertorja za težo šarže 280 ton, ki ju je naročila neka argentinska železarna. Oba konvertorja, ki imata vsak premer kotla 7,5 m in koristno prostornino 150 kubičnih metrov so prvič dokončno zmontirali v zahodnonemškem podjetju. Težave pa so nastopile pri transportu do pristanišča Rotterdam. Železniški ali cestni transport zaradi premera ni bil mogoč, pa tudi prevoz z rečno ladjo zaradi prenizkih mostov je bil izključen. Zato so uporabili nov originalen način transporta. Oba konvertorja so z ustjem vodotes-

no privili skupaj z vijaki in so jih potem s pomočjo vlačilca prepeljali kot samostojno plavajoče telo po Rhein — Herne do ladje v Rotterdamu.

INDIJA — Že od leta 1967 obratuje v Indiji (Goa) naprava za proizvodnjo peletov z letno zmogljivostjo 550.000 ton. Prodajajo jih japonskim železarnam. Z ozirom na večjo možnost prodaje nameravajo povečati njeno zmogljivost na 2 milij. ton letno. Drugo takšno napravo gradijo v železarni Tata Iron and Steel Co. v zvezni državi Bihar. Pričela bo obratovati ob koncu leta in bo imela letno zmogljivost 1 milij. ton.

Sestanek oddelka ZK-FRS

Na sestanku ob koncu oktobra smo bili seznanjeni z vsebino pisma predsednika Zveze komunistov Jugoslavije in izvršnega biroja predsedstva ZKJ. Sestanka se je udeležilo 14 izmed 27 članov ZK-FRS. Vabljeni so bili tudi predstavniki TK ZK Železarnarje, vendar se sestanka niso udeležili.

Po prebranem pismu je sledila živahna razprava, ki se je nanašala na vsebino pisma in samokritično oceno dosežanj dela našega oddelka ZK in posameznih članov.

V razpravi je bil za bodoče delo oddelka ZK obravnavan tudi akcijski program:

— V naši osnovni organizaciji se je treba najprej pogo-

voriti s člani, ki se ne udeležujejo sestankov;

— Razčistiti vprašanje kdo je kriv, da se dosednji sklepi niso dosledno izvajali;

— Kako in kje dela posamezni član ZK (v samoupravnih organih ali družbenih organizacijah in kolikšen je njegov vpliv);

— Omogočiti širše razprave na sestankih delovnih skupin in to po vprašanih sistema delitve OD, socialnih razlik in na področju kadrovske politike.

Med razpravo o navedenem predlogu so bili nekateri člani ZK mnenja, da to ne spada v razpravo ter so želeli, da se o tem ne govori — med tem ko so drugi člani pozdravili pismo predsednika Tita

in soglašali s predhodno razpravo. Poleg navedenega, so v razpravi člani zelo kritično obravnavali vprašanja ocenjevanja, uspešnosti na delovnem mestu. To je po novem pravilniku o delitvi osebnih dohodkov v kolektivu Železarnarje.

V razpravi je bilo tudi rečeno, da so govorili in pisma vodilnih organov deklarativnega značaja in se ne izplača na osnovi teh kaj predlagati ali ukrepati. Kaj mora storiti posameznik? Danes smo takega mišljenja — jutri pa bomo spet drugačnega. Na tako mišljenje so posamezni člani zelo reagirali in poudarili, da zdaj prehaja ZK v ofenzivo v katero mora preiti tudi Socialistična zveza, saj

komunisti sami niti ne morejo vsega sami opraviti. Po smernicah Titovega pisma razpoloženje za delo obstaja, kajti ljudje so pozdravili pismo, ker hočejo predvsem več reda v družbi. Hočejo, da samoupravljalne možnosti ne bodo omejene samo na ozko področje v delovni organizaciji in še tam bolj občasno. Hočejo, da se jim nudi možnost vplivanja na delitev dohodka, ki so ga skupno ustvarili. Ob zaključku sestanka so izvolili tričlansko komisijo, ki bo sestavila akcijski program oddelka in komisijo, katere naloga je, da pokliče nedelavne člane na razgovor in ugotovi ali so pripravljeni še sodelovati v naših vrstah. Alojz Živko

Uporabna spoznanja iz psihologije XVI.

PREDSODKI IN MEDNACIONALNI ODNOSI

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

BLEŠČEČA ILUSTRACIJA PREDSDOKOV

Spoznali smo že, da so predsodki močno nasičeni s čustvi in je zato pri njih kaj malo prostora za razumske razloge. To nam lepo ilustrirajo predsodki do Zida z imenom Miller:

Če ima Miller pri delu uspehe, je to samo »dokaz«, kako so Židje »spretni« in »prebrisani«. Če doživi Miller pri delu neuspeh, tedaj se zatrjuje, da je on kljub temu »dobro poskrbel za denar«. Če je Miller bolj samosvoji, različen od drugih, tedaj je to dokaz, da se »Židje izolirajo od ostalih«. Če je Miller popolnoma enak ostalim ljudem, potem je to znak, da se »hoče preriniti kot eden od domačinov«. Če Miller zavrne prispevek dobrodelnim organizacijam, ga zavrne zato, ker so »Židje skopuški«. Če Miller mnogo prispeva za dobrodelne organizacije, si »hoče kupiti vstop v družbo«. Če živi Miller v židovskem delu mesta, tedaj je to znak, kako »tesno so Židje medsebojno povezani«. Če se Miller preseli v kraj, kjer ni Židov, se preseli samo zato, ker se »hoče vsepovsod vrivati in vsiljevati«. Miller je potemtakem avtomatično obsojen za vse.

Omenjeni primer Zida Millerja je seveda le strnjena ilustracija, izvlečena iz številnih znanstvenih raziskav o predsodkih, ki se jih tukaj ne moremo niti dotakniti. Vendar nam jasno zarisuje mehanizem predsodkov, uperjenih proti posameznikom, narodom ali političnim usmeritvam. Mehanizem namreč, po katerem zaradi predsodka do neke stvari ali pojave obsojamo vse, kar je z njim v zvezi. Naj bo resničnost črna ali bela, takšna ali drugačna, mi jo vidimo le v eni barvi, tisti, ko jo trdovratno diktirajo predsodki.

PRED DOMAČIM PRAGOM

Ali ne bi mogli včasih tudi pri nas priimka Miller nadomestiti s katerim drugim priimkom? In narodnosti Žid s katero drugo narodnostjo? Odkrito moramo priznati, da bi podobne primere najbrž našli. Mar se ne skrivajo v zaničevalnih vzdevkih za nekatere naše narode kot so: »južnjaki«, »ta spodnji«, »bizantinci«, »copatarji«, »cigani« in slično? Prav ti vzdevki kažejo, da bežno opažene lastnosti nekaterih pripadnikov naroda hitro in nekritično posplošimo ter nato te posplošitve šablonsko, klišejsko, stereotipno uporabljamo za celoten narod oz. skupino. Na srečo so vsi ti vzdevki formirani bolj kot plod nekih splošnih nejasnih stališč družbe, v kateri živimo (čeprav so seveda taka stališča družbeno povsem presprejemljiva) in manj osebnih, globoko čustvenih, neprijateljskih in agresivnih nagnjenj proti našim narodom. Na srečo pravimo zato, ker smo že v prejšnjem sestanku spoznali, da so najhujši ravno predsodki, zasnovani na osebnem nezadovoljstvu in najblažji tisti predsodki, ki nastanejo kot površno osvajanje splošno razširjenih stališč.

Ob tem moramo poudariti, da pisanje o etničnih (nacionalnih) predsodkih pri nas ne temelji na raziskavah, ki bi jih opravili v Sloveniji ali celo na Jesenicah, ampak bolj na površnem vtisu. Ko je tovariš Tito obiskal železarno Ravne, so mu povedali, da pri njih nacionalnih problemov nimajo. Mogoče bi se s tem lahko pohvalili tudi jeseniški železarji. Kljub temu pa moramo opozoriti, da etnični predsodki niso vselej konstantni in da je treba nad njimi neprestano bedeti in jih odpravljati. Dokaze za spremenljivost predsodkov najdemo v raziskavi dveh indijskih avtorjev, ki sta proučevala predsodke Indijcev do Kitajcev v miru in po izbruhu obmejnih sporov ter v ameriških proučevanjih predsodkov, ki so jih imeli Amerikanci do Rusov med zavezniško II. svetovno vojno in kmalu po njej — torej v obdobju hladne vojne. V obeh primerih so se namreč po izbruhu sovražnosti predsodki močno spremenili oziroma zaostriili v negativno smer.

Poleg tega je treba reči, da se predsodki večkrat izkažejo dokaj zastrti in prikriti: vidimo jih lahko v odporu nekaterih deklet do fantov iz drugih republik v tem, da oviramo ali vsaj ne pospešujemo napredovanja teh ljudi pri delu, da zavestno filtriramo informacije zlasti manj izobraženim in tako zadržujemo trenutno ugodni »status quo« in še bi lahko naštevali.

Teh reči ne navajamo zato, ker bi bili nacionalni problemi pri nas pereči, ampak zato, da se ne bi uspavali nad relativno ugodnim stanjem ter da bi primere etničnih predsodkov v vsakodnevni praksi sproti odkrivali in odpravljali.

Prihodnjič si bomo ogledali, zakaj se pojavljajo etnični predsodki in kakšen je njihov namen. F. Belčič, dipl. psih.

Vaše srce — vaše zdravje

Preprečevanje in zdravljenje obolenj srca

Ugotovili smo že, da so bolezni srca in ožilja v civiliziranem svetu najresnejši in najpogostejši vzrok smrti daleč pred rakom, prometnimi poškodbami itd. ter da je od reševanja problematike v največji meri odvisen nadaljni harmonični razvoj in obstanek civilizirane družbe. Zato je za uspeh na področju zgodnjega razpoznavanja, zdravljenja in predvsem preprečevanja bolezni srca in ožilja potrebna splošna mobilizacija **prav vse družbe** in ne le zdravstvenih delavcev.

Skrb za zdravje je moralna dolžnost vsakega izmed nas; dolgujemo jo svojim najbližjim, družini in skupnosti. Mnogo bolj, kot si mislimo, smo odgovorni za zdravje svojega srca. Še več, mnogo bolj kot si mislimo, smo odgovorni za zdravje vseh src v naši družini, naši delovni organizaciji, naši republiki in celo v svetu.

Kot pri vseh drugih boleznih, tako tudi pri obolenjih srca in ožilja velja pravilo: bolje preprečiti kot zdraviti. Za preprečevanje obolenj srca in ožilja je seveda nadvse pomembno, da poznamo vzroke in vrste teh obolenj. Ti so, kot smo videli, mnogi in zelo različni; večkrat celo zelo nespecifični ali celo slabo poznani in neraziskani. To seveda otežkoča smotrno in uspešno široko akcijo za preprečevanje obolenj srca in ožilja, vendar se s takim sedanjim stanjem ne smemo utopistično sprijazniti, temveč se moramo vztrajno boriti.

Na **prirojene srčne hibe** vplivamo lahko le delno s predporodno zaščito matere in otroka. Zdravila na take hibe ne vplivajo, edino zdravljenje je kirurško z operacijo. Primeren čas za operacijo je odvisen od vrste hibe in od starosti otroka. V hudih primerih je operacija potrebna že v prvih tednih življenja, takrat je riziko zelo velik. V glavnem se prirojene srčne hibe operirajo po tretjem letu starosti otroka, vendar nikakor ne prepozno, ker nastanejo nepopravljive posledice.

Za **pridobljene srčne hibe** je glavni krivec akutni sklepni revmatizem (revmatična vročica ali mrzlica). Vzrok revmatične mrzlice je infekcija s hemolitičnim streptokokom, ki se pokaže kot prehlad, angina, škrlatinka ali celo gniloba zobovja. Zato je treba te bolezni temeljito zdraviti, največkrat se pojavi revmatična mrzlica pri nezdravljenih anginah, prehladih ali zobni gnilobi. Če se pojavi revmatična mrzlica, je potrebno energično zdravljenje v bolnici, tudi to večkrat ne prepreči obolenja srca in pojava srčne hibe. Če ima bolnik pridobljeno srče-

no hibo, mora vse življenje jemati penicilin in preprečevati ponovitve in poslabšanja, pa še to večkrat ne pomaga. Če se pridobljena srčna hiba slabša, pride do usodne onemoglosti (popuščanja) srca. To občasno preprečimo z operacijo obolelih srčnih zaklopk, kar ni nenevarno, je pa za nekatere težje bolnike prava odrešitev. Tudi po uspešni operaciji je potrebno jemanje zdravil skozi vso življenjsko dobo.

Za preprečevanje **»kroničnega pljučnega srca«** je potrebno vzročno zdravljenje osnovnega obolenja, to je kroničnega bronhitisa, astme (naduhe) in emfizema (razširjene pljučnih mešičkov). Vedno je potrebno obvezno prenehati s kajenjem. Kronično pljučno srce lahko nastane kot posledica zamašitve pljučnih žil s krvnimi strdki, ki prilete iz razširjenih krčnih žil na spodnjih okončinah. Zato je tu pomembno preprečevanje in zdravljenje krčnih žil.

Da bi preprečili okvare srca pri akutnih vročinskih in nalezljivih boleznih, moramo preprečiti te bolezni s preventivo — predvsem s ceptenji. Če nam to ne uspe, je potrebno vročinsko bolezen od vsega začetka intenzivno zdraviti in pri tem nadzorovati kondicijo srca ter v primeru popuščanja srca energično zdraviti tudi srce. Po akutnih vročinskih in nalezljivih boleznih je potreben zadostno dolg in ustrezen počitek — rekonvalescenca, kar obnavlja kondicijo celega telesa, predvsem pa srca.

Srce dobro ščitimo in preprečujemo njegovo bolezen, če pravočasno in ustrezno zdravimo bolezni ščitnice in slabokrvnost. Zelo pomembno je ohraniti kondicijo srca v času nosečnosti, poroda in dojenja.

Posebej pomembno in medsebojno vzročno povezano je preprečevanje in zdravljenje **koronarnih bolezni srca in infarkta ter zvišanega krvnega pritiska.**

Danes je tempo življenja zelo hiter, poln poklicnih skrbi, boja za obstanek in položaj v družbi, vendar se človeški organizem zaradi pomanjkanja časa ni uspel prilagoditi novemu tempu in načinu življenja. Neprilagojenost povzroča napetost, pomanjkanje časa in pomanjkanje počitka, to je opuščanje pravil zdravega življenja. To povzroča zvišan krvni pritisk, kar ima večkrat za posledico nastanek organskih obolenj srca in ožilja.

Preprečevanje koronarnih bolezni srca in zvišanega krvnega pritiska je aktivno postavljanje po robu kvarnim vplivom, ki te bolezni po-

vzročajo. Aktivno — to pa pomeni zavestno in z veliko voljo ter odgovornostjo do zdravja, saj je skrb za zdravje moralna dolžnost vsakogar izmed nas; dolgujemo jo sebi, družini in skupnosti. Aktivno — to pomeni tudi pravočasno, saj docela zgrešeno računa tisti, ki misli, da bo lahko po dolgem obdobju nezdravega načina življenja popravil neizbežne posledice na zdravju, tako da bo nekaj časa užival zdravila in ozdravil. Aktivno — to pomeni boljše preprečiti kot zdraviti.

Predvsem je potrebno zavestno odstraniti **napetost** — največje zlo sodobnega življenja. To je v današnji potrošniški družbi zelo težavno, navidez skoraj nerešljivo. Pri tem ima veliko vlogo že družinska vzgoja, sledi pa ji vzgoja v šoli, na delovnem mestu in v okolju.

Nadalje je potrebno zavestno odstraniti **nasladi** in urediti **prehrano**. Izkustva kažejo, da je **nikotin** izredno škodljiv za srce in ožilje ter za živčevje. Zato — ne kadimo več! Pretirano pitje **alkoholnih pijač** lahko vodi do hudih okvar srčne mišice. Pretirano pitje, to je vse kar sega preko pregovora: Kozarec piva za osvežitev, kozarec žgane pijače za zdravilo in kozarec vina za veselje in sprostitve. Zmerno pitje kave ali čaja ne škodi. Škodljivo postane pitje kave ali čaja, če to uporabljamo kot poživilo, to je da sebe prevaramo in da si »zakamufliramo« utrujenost, ki se kopiči do nevarnih količin in oblik.

Vse študije kažejo, da je velika odvisnost med **prehrambenimi navadami** in bo-

lezni srca in ožilja. Visok življenjski standard in njemu »ustrezna prehrana«, ki je bogata kalorična ter bogata z živalskimi maščobami, holesterolom in ogljikovimi hidrati, vodi k zvišanju krvnih maščob, kar je pomemben dejavnik za nastanek arterioskleroze in bolezni srca ter ožilja. Taka hrana vodi tudi k pretirani telesni teži, debelost pa je tudi pomemben dejavnik za nastanek arterioskleroze in bolezni srca ter ožilja. Hrana za preprečevanje obolenj srca in ožilja naj ima čim manj živalskih maščob (tudi masla), mastnega mesa, mastnih rib, suhih mesnih izdelkov in mastnih mlečnih izdelkov. Izogibajmo se hrane, ki vsebuje holesterol: jajčnega rumenjaka, jeter, ledvic, možganov, priželjca in peciva narejenega z maslom, sladkorjem, smetano. Uživajmo predvsem žita, ribe, zelenjavo in rastlinska olja. Ne jejmo preveč, spomnimo se pregovora, da je potrebno prenehati z obedom takrat, ko še nisi sit. Jejmo večkrat dnevno po malih obrokih. Vzgojimo že mladega človeka tako, da dobi pravilne prehrabene navade.

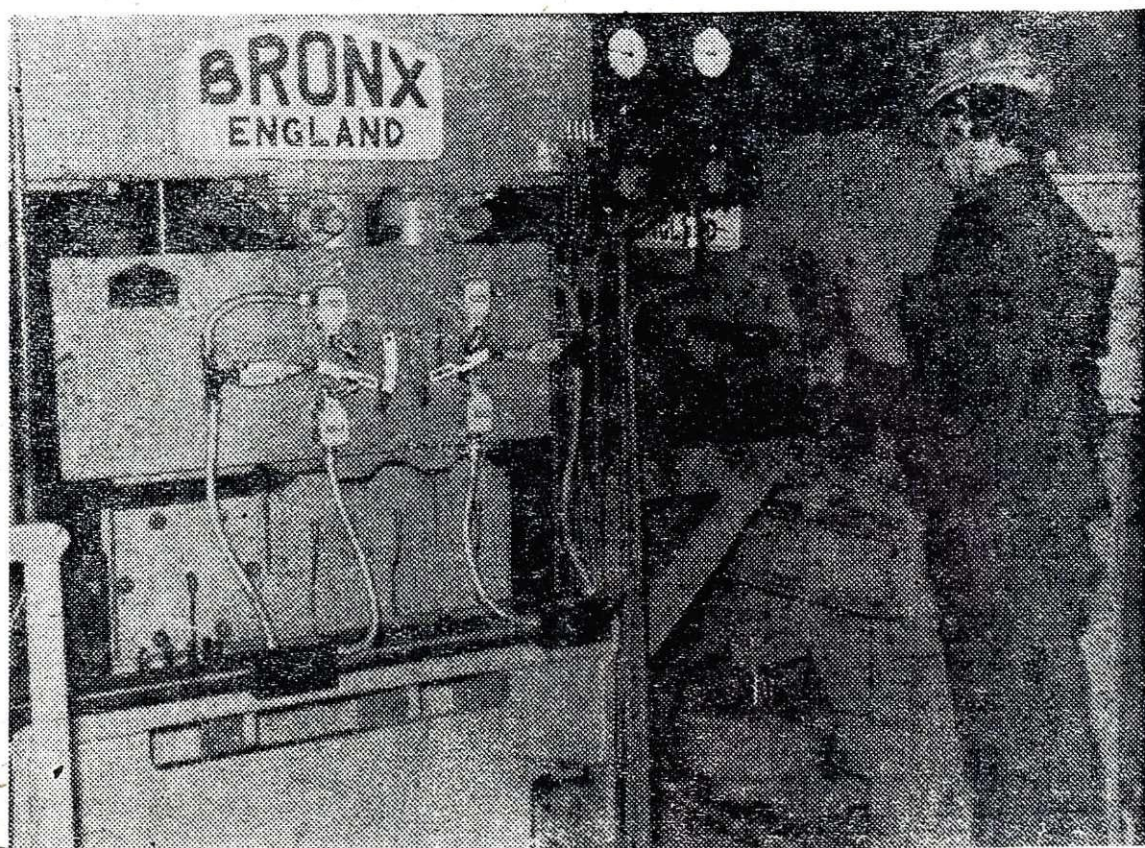
Odločno se je potrebno boriti proti **fizični neaktivnosti in pomanjkljivem telesnem treningu** sodobnega človeka. Danes je malo poklicev, ki zahtevajo trdo fizično delo, vse večja motorizacija povzroča stalno manj aktivnosti tudi v prostem času. Dokazano je, da fizično aktivne in dobro trenirane osebe ne zbolijo zaradi najnevarnejših bolezni srca in ožilja. Vsakdanji fizični napor je eno izmed najboljših sredstev za preprečevanje prezgodnje arterioskleroze. Z vsakdanjim fizičnim naporom je treba pričeti že v mladosti, vendar nikoli ni praktično prepozno, le da je v zrelih letih potreben posvet z zdravnikom. Zapišimo si, da je več vreden vsakodnevni, čeprav krajši in manjši fizični napor, kakor občasni poredkoma opravlje-

ni težki fizični napori (npr.: smučanje vsakih 14 dni). Zapišimo si tudi, da je **še znojenje** dokaz, da je bila obremenitev zadostna za pridobivanje fizične kondicije.

Preprečevanje bolezni srca in ožilja ter njihovih težkih ali celo usodnih posledic so tudi vsakoletni **preventivni pregledi ogroženih skupin**. To so predvsem moški nad 40 let, prehranjene osebe, osebe, ki imajo v družini srčne bolnike, sladkorne bolnike in bolnike z zvišanim krvnim pritiskom. Za te so pregledi obvezni tudi, če se počutijo popolnoma zdrave. Pregledi brez pravilnega vrednotenja rezultatov in smotnih, a doslednih ukrepov so brez učinka. Zato je potrebno mnogo, mnogo **zdravstvene prosvete in vzgoje**.

Zdravljenje koronarnih bolezni srca stalno napreduje, vendar še zdaleč ni uspešno. Uporabljamo zdravila, ki širijo koronarne srčne žile in dovajajo srčni mišici več krvi in kisika. Redna fizična aktivnost vpliva na širjenje koronarnih žil in na tvorbo novih. Če z zdravili znižamo krvni pritisk, umirimo s tem delo srca in znižamo srčni utrip, dejansko dosežemo tudi manjšo obremenitev, a boljše prekrvavitve srčne mišice. Uspeh zdravljenja pri srčnem infarktu je odvisen od ukrepov v prvih urah ali v prvih minutah po nastopu bolečine. 40 % bolnikov z infarktom umre že pred prihodom v bolnico. Zato po svetu uvažajo »leteče koronarne enote« za pomoč pri infarktu in tako zmanjšujejo smrtnost. Mnogo lahko pomagajo slučajno prisotni z masažo srca in umetnim dihanjem. Vse velike bolnice imajo posebne oddelke za intenzivno nego takih bolnikov. Zdravljenje v teh bolnicah je stalno kvalitetnejše, vendar je pravo zdravilo pravočasno, sistematsko in smotrno preprečevanje bolezni srca in ožilja.

dr. Mario Kocijančič

Nove bronxove škarje v valjarni Beča

JESENIŠKE NOVICE

V torek 7. novembra se je sestel komite občinske konference ZK Jesenice. Navzoči so najprej analizirali razprave na sestankih osnovnih organizacij in aktivih ZK v naši občini, na katerih so obravnavali pismo predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ. Ugotovili so, da so imeli sestanke v vseh organizacijah, razen v Vatrostalni, da komunisti v celoti podpirajo zahteve, da poudarjajo potrebo po doslednem izpolnjevanju nalog ter da je potrebno urediti tudi lastne organizacijske pomanjljivosti. V osnovnih organizacijah bo treba rešiti tudi nekatere kadrovske probleme, ker le tako lahko pričakujemo čimboljše pripravo programov za nadaljnje delo.

Več časa pa so člani komiteja posvetili razpravi o

uresničevanju programa dela konference in komiteja, oziroma z drugimi besedami, kakšne naloge čakajo organizacije glede na pismo, sklepe 36. seje predsedstva ZK Jugoslavije in 29. seje CK ZK Slovenije. Poudarjeno je bilo, da smo tudi v občini dolžni enako razpravljati o problemih in stanju kot so v okviru republike in da tako kot so ugotovili neenotnost na republiški ravni, lahko isto ugotovljamo tudi za našo občino. Neenotnost je čutiti na vseh področjih in zato je bilo razumljivo postavljena zahteva, da je treba zagotoviti enotno politiko, katere kreator mora biti ZK. Pa čeprav je bilo na seji komiteja izrečenih tudi nekaj konkretnih primerov, izrečenih tudi nekaj konkretnih predlogov, je le ostalo pri načelnem sklepu o tem, da je treba za-

gotoviti v bodoče pri vseh akcijah večjo enotnost in širšo odgovornost. Seveda pa se komite zaveda, da čaka komuniste v bodoče še dosti dela pri spreminjanju sedaj že zakoreninjenih miselnosti in pri utrjevanju sedaj kritiziranih odnosov.

V središču razprav v tem času je predlog za združitev zdravstvenega zavarovanja delavcev in zdravstvenega zavarovanja kmetov v enotno zavarovanje. Pri tem je treba poudariti, da gre tudi za solidarnostno akcijo, saj naj bi v bodoče kmečki prebivalci imeli enake pravice kot jih imajo sedaj delavci. Če omenjamo samo nekatere razprave, potem je treba omeniti petkovo sejo volilne komisije pri občinski konferenci SZDL, na kateri so menili, da je treba bližnjemu referendumu dati tudi politični pomen. Kot je znano SZDL vodi razpravo s kmeti, zasebnimi obrtniki in upokojenci, medtem ko sindikalna organizacija vodi razpravo z zaposlenimi v delovnih organizacijah. Referendum za združitev socialnega zavarovanja delavcev in kmetov v enotno zavarovanje bo 19. in 20. novembra. V nedeljo 19. novembra se bodo odločali kmetje in pri njih zaposleni, obrtniki in upokojenci, v ponedeljek 20. novembra pa naj bi se odločali zaposleni v delovnih organizacijah.

Po zadnjih informacijah, ki jih daje republiški sklad o zbiranju pomoči za poplavljenjo Pomurje, je bilo do 31. oktobra zbrano v Sloveniji 18.303.891,43 novih dinarjev, kar je 95,5 odstotka od predvidenega. To pomeni, da je akcija uspela.

Tudi z potekom akcije v naši občini so zadovoljni, saj so prispevali zaposleni v vseh večjih delovnih organizacijah in da smo zelo blizu 100 odstotnemu odzivu. Predvidevajo, naj bi se akcija zbiranja pomoči zaključila do 20. novembra.

Komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu pri skupščini občine Jesenice je za letošnjo jesen pripravila več predavanj z namenom seznaniti uporabnike cest o problemih in težavah prometa in s tem preprečiti ali vsaj zmanjšati število nesreč. Predaval bo načelnik oddelka za notranje zadeve Lojze Rakovec, poslušalcem pa bodo prikazali tudi prometno vzgojne filme kot so »Pešec, ki se mu mudi« ali pa »Večja hitrost, večja nevarnost«.

Prvo predavanje je že bilo v Kranjski gori, danes, 10. novembra bo v Martuljku, naslednji petek 17. novembra v Ratečah in 24. novembra v Podkorenu.

Podobna predavanja namestijo pozneje organizirati tudi v drugih krajih naše občine.

Novice iz radovljiške občine

Na posvetu predstavnikov aktiva mladih komunistov in mladine mesta Radovljica, ki ga je sklical izvršni odbor krajevne konference SZDL, so sklenili ustanoviti mestno konferenco ZM. Na posvetu so izvolili iniciativni odbor, ki bo pripravil vse potrebno za sklic ustanovne konference.

V petek, 3. novembra, je bila razširjena seja izvršnega odbora krajevne konference SZDL Gorje. Poleg problematike družbene dejavnosti v Gorjah so se dogovorili o pripravi za izvedbo referendumov o združevanju kmečkega in delavskega zavarovanja.

Na željo občanov in na priporočilo družbenih organizacij v Gorjah, so pred kratkim slovesno imenovali tamkajšnjo osnovno šolo z nazivom Osnovna šola bratov Žvan. Trije bratje Žvan: Lojze, Andrej in Jože so padli v borbi, Janez pa je za posledicami vojne umrl 1962. leta.

Na ponedeljkovi seji izvršnega odbora krajevne konference SZDL Radovljica so sklenili, da bo druga seja krajevne konference, ki jo bodo pripravili skupaj s svetom krajevne skupnosti 23. novembra. Na seji bodo obravnavali dejavnost krajevne skupnosti mesta Radovljica in njen program za 1973. leto.

Izšla je 5. številka informativnega glasila OK ZMS Radovljica — Mladinec, ki zadnje čase redno izhaja. Zadnja številka seznaja bralce s celoletnim programom občinske konference ZM, s programi aktivov po vaseh in delovnih organizacijah in z delom aktiva mladih komunistov pred skorajšnjo 3. konferenco ZKJ.

Politični štab za pripravo referendumov o združitvi delavskega zdravstvenega zavarovanja s kmečkim zdravstvenim zavarovanjem, sestavlja: 6 članov iz organizacij SZDL in 7 iz sindikatov. Referendum za kmete bo 19., za delavce pa 20. novembra.

Izvršni odbor občinske konference SZDL je poslal vsem kulturnim skupinam, ZKPO in kulturni skupnosti Radovljica pismeni sklep o javnem priznanju in zahvali za uspešno gostovanje na Koroškem, ki je imelo tudi izjemen politični odmev med koroškimi Slovenci.

V torek se je sestel muzejsko-galerijski odbor kulturne skupnosti, ki je sprejel program muzejev radovljiške občine za leto 1973 in proučil možnosti za financiranje ureditve čebelarstva muzeja in Linhartove spominske sobe.

Na pobudo nekaterih prosvetnih delavcev z blejske osnovne šole, bodo ustanovili klub kulturnih delavcev na Bledu. V dogovoru z ZKPO bodo za začetek priredili v avli nove šole razstavo likovnih del akademskega slikarja Janeza Ravnika in skulptur Toneta Svetine. Razstavo bodo odprli v počastitev dneva republike in jo povežali s literarnim večerom iz proznih del Mateja Bora in Toneta Svetine.

Ob fluorografski akciji v radovljiški občini od 11. do 24. oktobra, so občani darovali blizu 7 milijonov starih din. Polovico zbranih prostovoljnih prispevkov bo za nakup nove aparature, polovico pa je občinski odbor RK namenil za letovanje socialno šibkim otrokom.

V 1972. letu se je na letališču ALC v Lescah redno usposabljal 51 jadralnih pilotov. Pet jadralcev je bilo novincev, dva pa sta dosegla »C« diplomu. V istem času se je urilo tudi 37 motornih pilotov.

Po sklepu občinskega odbora ZRVS so ustanovili informativno-propagandno komisijo, ki jo sestavljajo rezervni oficirji in podoficirji iz vseh krajevnih organizacij. Naloga komisije bo, da bo redno spremljala dejavnost in uspehe ZRVS na terenu in to objavljala v časopisih in revijah.

Klub zdravljenih alkoholikov v Radovljici, ki je bil ustanovljen pred dobrim letom, je v mesecu boja proti alkoholizmu v novembru, organiziral več zdravstvenih predavanj za višje razrede osnovne šole in za prebivalstvo. Izvedel je propagandno akcijo z letaki in po svojih predstavnikih obiskal več podjetij, v cilju pridobivanja novih članov. V začetku je bilo v klubu le 6 članov, danes pa jih je že 54.

Kljub zapaženim športnim uspehom rokometnega kluba Radovljica, tarejo mlade privrženice te igre, ki jih je zaenkrat aktivnih že 75, precejšnje težave. Predvsem jim manjka primernega vodstva starejših in mentorja. Za pomoč so se obrnili na KO SZDL v prepričanju, da bo v prihodnji sezoni več razumevanja za njihovo delo.

Na občinskem prvenstvu v krosu za člane in mladince, ki je bilo v organizaciji občinske zveze za telesno kulturo v Radovljici, je med mladinci zmagal Igor Legat. Ekipo je bilo najboljšje SD Radovljica, sledita TVD Partizan Kamna gorica in SD Ribno.

Do zaključka leta nove delavnice Viatorja

Viator prometno, hotelsko in turistično podjetje Ljubljana je kar velik delovni kolektiv, saj ima 2600 zaposlenih. Poslovne enote Viatorja so v Prevaljah, na Bledu, v Črnomlju in na Jesenicah. V poslovnih enoti Viatorja na Jesenicah je 260 zaposlenih torej desetino zaposlenih celotnega podjetja. Ukvarja pa se z enakimi dejavnostmi, kot matično podjetje, to je z mestnim, medkrajevnim in tovornim prometom, s hotelsko in turistično dejavnostjo, ima pa tudi servisne delavnice. Prav te so na Jesenicah v skrajno neprimernih in nešodobnih prostorih, zato je poslovna enota Jesenice dobila letos 766 milijonov dinarjev investicijskih sredstev za graditev dveh delavniških hal. Hali že gradijo in sicer eno za popravila lastnih avtobusov in kamionov v podaljšku obstoječih garaž, drugo, ki bo namenjena za popravila osebnih motornih vozil, pa nasproti garaž. Prav ta, ki je že prekrita, bo opremljena tudi z najsodobnejšo avtopralnico s komoro za ličenje motornih vozil. Obe hali sta veliki 18 krat 36 metrov in bo vsaka od njih z vso opremo veljala okoli 220 milijonov dinarjev.

Zgraditev modernih delavnic bo za Jesenice prav gotovo velika pridobitev. Pri Viatorju so le nekoliko nerazpoloženi, ker dela pri obeh hali za štirinajst oziroma celo za mesec dni kasnijo. Hali gradijo jeseniška podjetja, in sicer: železno konstrukcijo Kovinoservis, gradbena dela Sava, nadzor pa opravlja Stanovanjsko podjetje.

V načrtu je, da bi obe hali slovesno otvorili za dan republike, računajo pa da bo nastal zastoj tudi pri dobavi opreme. Kakorkoli že, do konca leta bo Viator dosedanje premajhne in nesodobne delavnice opustil in se preselil v nove in moderne prostore. V investicijski vsoti 766 milijonov dinarjev, s katero poslovna enota letos razpolaga pa je predvidenih tudi 100 milijonov za preureditev penziona Špič v Gozd Martulku.

Uredili bodo novo avlo, recepcijo in posebno sobo ter povečali restavracijo. Modernizirali bodo tudi kuhinjo po vseh sodobnih predpisih. Skratka — delovni kolektiv poslovne enote Viatorja na Jesenicah s svojimi investicijskimi vlaganji uspešno in izdatno prispeva k sodobnejši urejenosti prometa in turističnih zmogljivosti v naši občini.

Z našim odločnim »ZA« na referendumu 20. novembra, bomo dokazali tudi medsebojno socialistično solidarnost delavcev in kmetov, ki se bo odražala v poenotenju pravic iz zdravstvenega zavarovanja.

Društvo upokojencev z Jesenic je tudi letos organiziralo srečanje s svojimi člani, ki so stari 80 in več let

Upokojenci za skupno zavarovanje delavcev in kmetov

Na sobotnem članskem sestanku jeseniških upokojencev je predsednik Hans Verdnik seznanil navzoče o namenu in pomenu združitve zavarovanja delavcev in kmetov v enotno zavarovanje. Strinjali so se z združitvijo obeh zavarovanj in bili mnogi, da se morajo pravice kmečkega prebivalstva izenačiti s pravicami delavcev. Govorili so tudi o pripravah na referendum, ki bo 19. novem-

bra, na katerem bodo upokojenci glasovali za združitev obeh zavarovanj.

Tajnik Tine Žan je seznanil navzoče o povišanju pokojnin z novim letom in o povišanju pogrebniin od 800,— na 1500,— dinarjev, ki je že v veljavi, nakar je predsednik komisije za rekreacijo, kulturo in oddihe Polde Ulaga izvedel že tradicionalno tekmovanje »Pokaži kaj znaš«. Tokrat so se jeseniški upoko-

jenci pomerili o poznanju trgovskega podjetja Rožca na Jesenicah, ki je nudilo nagrade. Izžrebanci in nagradjenci so bili: Štefan Beguš z Jesenic s prvo nagrado, Peter Jelovčan s Plavža z drugo nagrado in njegova žena Ivanka s tretjo nagrado. Izgleda, da tovrstna družabna igra privablja upokojence na mesečne sestanke, zato jeseniška podjetja rada prispevajo nagrade v vrednosti 100,— dinarjev.

Za prihodnje tekmovanje je nagrade že ponudila trgovina s pohištvo Florjan Babič Varaždin, poslovalnica na Jesenicah. Kot izgleda, se komisija za rekreacijo, kulturo in oddihe pri društvu upokojencev na Jesenicah v polni meri zaveda, da ni dovolj če nudi današnji čas upokojencem številnejša leta, temveč da je potrebno tem letom nuditi tudi življenje. To pa v lepi meri izpolnjuje z organiziranjem izletov, s predavanji, kulturnimi prireditvami in organiziranjem raznih družabnih iger.

Nepazljivost

V mestecu je živela srečna družina, ki je imela dva otroka. Poprej so živeli v drugem kraju. Odkar so se preselili, jim je šlo vse po sreči. Toda sreča je opoteča.

Nekega dne očeta in sina ni bilo doma. Mati je v kuhinji likala perilo, dojenček pa je spal v sosednji sobi. Kmalu je zazvonil telefon. Mati si je mislila:

»Likalnik bo že počakal, sicer se pa takoj vrnem.« Prijateljica jo je po telefonu vabila:

»Pridi na kavico pa še nekaj ti moram pokazati. Pri- deš?«

»Seveda takoj!«
Mati je bila sicer skrbna gospodinja, toda takrat je pozabila na vse in šla.

V kuhinji pa so se dogajale čudne stvari. Likalnik je bil postavljen bolj krivo in se je zvrnil na rjuho. Čez nekaj časa se je pokazal izza likal-

nika dim. Hip za tem pa še plamenček, ki je kmalu zajel vso rjuho. Kuhinja je bila takoj vsa v plamenih in dimu. Plamen pa se je začel širiti tudi v otroško sobo. Malček se je začel jokati. Sosedovi so opazili dim, ki se je valil skozi okna. Hitro so poklicali gasilce. Prispeli so skoraj istočasno kot mati. Bila je vsa iz uma. Skušali so priti do otroške sobe. To se je posrečilo pogumnemu gasilcu. Med plameni je prišel do otroške sobe, pograbil otroka, ki je presunljivo jokal ter ga skozi okno podal tovarišu na lestvi.

Otrok je bil rešen. Toda vseeno. To naj bo v svarilo vsem, ki se igrajo z ognjem!

Anita Faletič

Osnovna šola Tone Čufar
6. b. razred

(Sestavek je občinska Gasilska zveza Jesenice ob natečaju izbrala za najboljšega).

Upokojenci, obrtniki in kmetje bodo v nedeljo, 19. novembra, z udeležbo na referendumu izrekli svojo solidarnost z delavci, ki bodo svoj »DA« dodali v ponedeljek, 20. novembra.

Med 34 zaslužnimi »zlatimi reševalci« 13 železarjev

Ob zaključku delovnega in življenjskega jubileja naše GRS (16. julija 1912—1972) je Planinska zveza Slovenije podelila zaslužnim gorskim reševalcem zlata priznanja in odličja za njihovo 25-letno neprekinjeno, požrtvovalno in nesebično delo za zdravo rast in napredek množičnega, rekreativnega planinstva in vzpon plezalnega športa in alpinizma.

To je le simbolično priznanje za njihovo plemenito in nesebično delo. Kolikokrat so se morali v meglah, potuhnjenih snežnih metežih, v poletni vročini, v ledenem mrazu, podnevi in ponoči, v odpovedi lastne varnosti in udobja, lačni in žejni, brezkompromisno boriti z urami, težavami, nevarnostmi, minutami in sekundami s smrtjo za življenje mladih. Poleg častnega, zlatega znaka GRS, zaslužijo vse priznanje in zahvalo vseh milijon in več vsakoletnih ljubiteljev in obiskovalcev našega edinstvenega lepega in mogočnega planinskega sveta. Mnogi med njimi so v službi gorske reševalne službe tudi že po štirideset, petdeset in več let.

Med mnogimi zaslužnimi »zlatimi reševalci« je tudi trinajst železarjev iz Kranjske gore, Prevalj, Mojstrane in Jesenic. Zlata priznanja so prejeli: Janez Brojan, Joža Čop, Stane Koblar, Karel Korenini, Dolfe Kramžar, Maks Medja, Andrej More, Franc Mrak, Miha Potočnik, Ciril Praček, Franc Telcer, Tone Trobovšek in Uroš Zupancič.

Skupaj s slovensko planinsko javnostjo smo še prav posebej tudi mi ponosni na tako plemenite in požrtvovalne ter nesebične ljudi, še prav posebej, ker so izšli iz naših vrst. Zahvaljujemo se jim za plemenito opravljeno delo in jim iskreno čestitamo k podeljenim zasluženim zlatim priznanjem.

Zasluzena »zlata reševalca« — železarja Maks Medja in Uroš Zupancič

Prostovoljci z Jesenic na srečanju v Novi Gorici

Razvitja prapora Zveze prostovoljcev borcev za severno mejo 1918/19 v Novi Gorici, dne 4. novembra se je udeležila tudi skupina nekdanjih prostovoljcev z Jesenic in okolice.

Skupščina občine Nova Gorica je ta dan poklonila medobčinski organizaciji prostovoljcev za severno mejo prapor, katerega so razvili ob prisotnosti več kot 100 ostarelih borcev za severno mejo s Primorske, Jesenic, Radovljice, Ljubljane in drugih krajev. Pokroviteljstvo pri razvitju je prevzel predsednik občinske skupščine No-

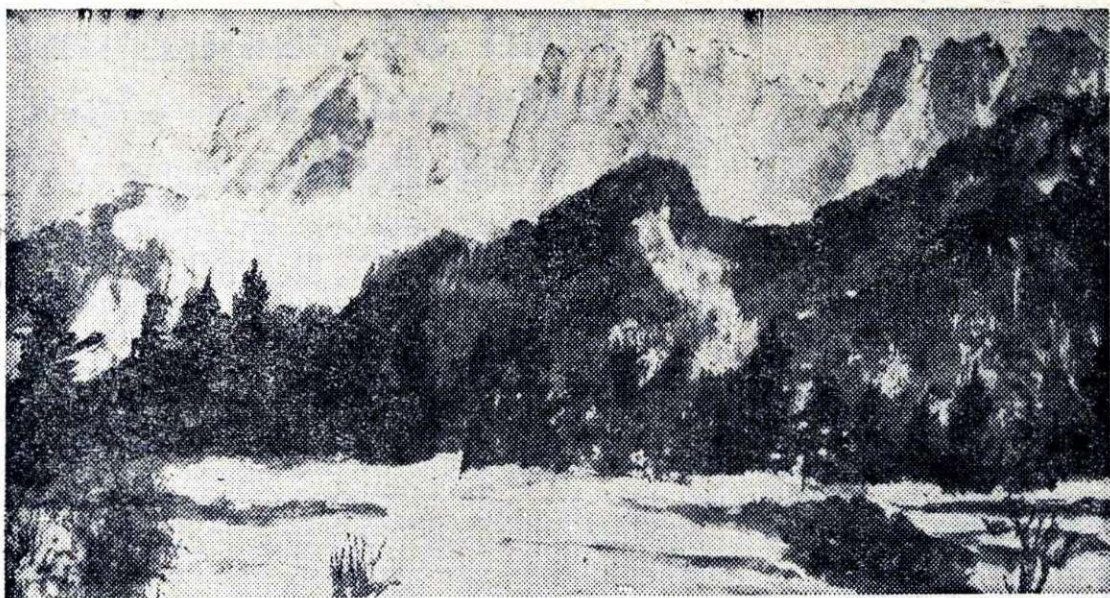
va Gorica tov. Šimac, ki je pozdravil stare borce, kateri so se pred več kot pol stoletja borili za našo severno mejo in za pravice našega življa na Koroškem. Poudarjal je zasluge teh ostarelih borcev in jim ob razvitju prapora zaželel še dolgo življenje.

Ob koncu slovesnosti z lepim kulturnim sporedom, so vsi prisotni z navdušenjem sprejeli resolucijo naslovljeno na naše navije državne organe. V njej poudarjajo, da se od avstrijske vlade mora zahtevati, da prizna naši slovenski narodnostni manjšini

na Koroškem vse pravice, ki ji pripadajo po 7. členu državne pogodbe. Najostreje so obsodili preganjanje našega življa na Koroškem in kratenje njihovih pravic.

Po končanem programu je povabil predsednik občinske skupščine vse udeležence na skromno zakusko. Ganljivo je bilo videti kako so se pozdravljali stari znanci nekdanji borci generala Maistra, ter obujali spomine na takratne borbe. Zadovoljni so se vračali s te dobro uspele proslave prepričani, da se bodo, čeprav že v visoki življenjski dobi, še srečevali.

s. š.

Akvarelna slika jeseniškega dolikovca Toneta Tomazina

O družbenem izobraževanju

Družbeno izobraževanje je v zadnjih letih, kljub prizadevanjem, družbenopolitičnih organizacij, delavskih univerz in drugih, v zastoju, na nekaterih področjih pa celo upada. Vzrok za to je predvsem v pomanjkanju dolgoročnih načrtov in v neizdelanem sistemu družbenega izobraževanja, ki bi moral po vsebini, metodah in oblikah omogočati stalno izobraževanje čim večjega kroga delovnih ljudi, predvsem vodstev, aktivov in članov družbenopolitičnih organizacij ter samoupravnih organov. Pogoji za to pa je, da postane skrb za družbeno izobraževanje trajna in enakopravna naloga v dolgoročnih in kratkoročnih delovnih programih vseh družbenopolitičnih, delovnih in drugih organizacij.

Vsebinsko polnejši, pomembnejši ter osebno in družbeno odgovornejši položaj delavskega razreda zahteva vsestransko sposobnejšega in vedno širše razgledanega človeka. Družbeno izobraževanje širokih slojev delavcev naj predvsem pomaga delovnemu človeku uresničevati pravice, ki jih proglašajo politični dokumenti in jamčijo ustavna določila. Usposabljanje delovnih ljudi je pogoj za izpopolnjevanje samoupravnega sistema in približevanje dolgoročno zasnovanim ciljem o prihodnji družbi.

Vsebinska družbenega izobraževanja je izredno razčlenjena. Vključuje potrebe in interese delovnega človeka kot samostojne osebnosti, proizvajalca, upravljalca in člana delovne skupnosti, družbeno političnih organizacij ter ožjih in širših družbenih skupnosti.

Zato družbeno izobraževanje ne moremo pojmovati ozko, le v smislu posredovanja družbenih, ekonomskih in idejno-političnih znanj, temveč kompleksno, v smislu oblikovanja človekove osebnosti.

V sodobnem izobraževanju se vse bolj brišejo meje med posameznimi izobraževalnimi področji, kajti le celovito oblikovana osebnost lahko uspešno deluje kot proizvajalec in upravljalec. Družbeno ekonomsko izobraževanje postaja tako vse bolj strokovno, družboslovno znanje pa vse bolj sestavni del splošne in strokovne izobrazbe.

Prvi družbeni dogovor o družbenem izobraževanju v Sloveniji so sklenili republiški organi družbeno političnih organizacij, gospodarska zbornica, zveza delavskih univerz, republiška izobraževalna skupnost, center za družbeno politično izobraževanje pri fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo ter radio-televizija Ljubljana.

V tem dogovoru se podpisniki tudi obvezujejo, da bodo spodbudili podobne akcije v občinah. Doslej so jim že sledile številne občine v Sloveniji, med njimi tudi Jesenice, kjer pa do končnega podpisa tega dogovora še ni prišlo. V naši občini sta iniciatorja te akcije občinski komite ZKS in občinski odbor SZDL v sodelovanju z drugimi občinskimi vodstvi družbeno-političnih organizacij in delavskega univerza. Idejni vodje akcije so izdelali osnutek družbenega dogovora o družbenem izobraževanju ter ga poslali vsem organizacijam in ustanovam v občini Jesenice, ki bi s podpisom takšnega akta prispevale k boljši družbeno izobrazbeni in kulturni rasti svojih članov in občanov v celoti. V javni razpravi o osnutku so vse zainteresirane organizacije že povedale svoje mnenje in pripombe, zato pričakujemo, da bo družbeni dogovor dokončno podpisan v prvi polovici prihodnjega meseca.

Že to, kar smo doslej povedali o pomenu in vlogi družbenega izobraževanja nas prepričuje o nujnosti

bolj koordiniranega in sistematičnega dela na tem področju. In prav družbeni dogovor bi naj prispeval h temu, da bi bilo načrtovanje in programiranje družbenega izobraževanja bolj sistematično in usklajeno, sama izvedba izobraževanja pa bolj kvalitetna in racionalna.

V občini se je že doslej več organizacij, bolj ali manj uspešno ukvarjalo z družbenopolitičnim izobraževanjem. Pri nekaterih je bilo vodilo za to delo že sama vsebina njihove osnovne dejavnosti, medtem, ko so druge bolj razumele potrebo po tem izobraževanju, oziroma so pokazale večje razumevanje do teh problemov.

Na drugi strani pa imamo nekaj takih organizacij in ustanov, ki so bolj usposobljene za organizacijo in izvedbo družbenopolitičnega izobraževanja. Z usklajenim programiranjem v občini, s skupnim organiziranjem tistih akcij, katerih vsebina je enaka ali vsaj podobna bi prav gotovo povečali kvaliteto izobraževanja, z istočasno pocenitvijo izobraževalnega procesa.

S sedanjo akcijo želimo, zaradi nujnosti razširitve in poglobitve družbenega izobraževanja, vsa dosedanja prizadevanja na tem področju še povečati in utrditi. Po manjkanje strokovnih in materialnih možnosti, ki je marsikje ovira za kvalitetnejše delo, se prav tako, mogoče celo nekoliko močneje, čuti tudi v naši občini.

Iniciatorji akcije za podpis družbenega dogovora o družbenem izobraževanju so letošnjo izobraževalno sezono že začeli z nekaterimi na ta način usklajenimi nalogami. V tako zamišljen sistem dela se je vključila tudi temeljna izobraževalna skupnost, s tem, da je namenila sredstva za novo delovno mesto strokovnega sodelavca za družbeno izobraževanje pri delavski univerzi Jesenice. AM

Revirski likovniki razstavljajo na Jesenicah

Nocoj, 10. novembra, bodo ob 18. uri v mali dvorani in čitalnici Delavskega doma na Jesenicah odprli kolektivno slikarsko razstavo članov sekcije za likovno umetnost RELIK — revirski likovniki, ki deluje pri DPD Svoboda Trbovlje — center. V otvoritvenem kulturnem programu bo sodeloval vokalni oktet DPD Svoboda France Prešeren Zirovnica — Breznica. S to razstavo se revirski likovniki prvič kolektivno predstavljajo na Jesenicah in s to razstavo tudi vračajo obisk jeseniškemu dolikovcu, ki so pred kratkim kolektivno razstavljali v Trbovljah.

Sekcija za likovno umetnost RELIK, je bila ustanovljena 27. junija 1963 na pobudo nekaterih likovnih samorastnikov — amaterjev in akademskih slikarjev. Trenutno šteje sekcija 21 aktivnih in 50 podpornih članov, svoje prostore pa ima v delavskem domu v Trbovljah. Članstvo sestavljajo: rudarji, vajenci, uslužbenci in upokojeanci. Likovniki združeni v sekciji vsako leto kolektivno razstavljajo na dan republike doma, Poleg tega pa so razstavljali tudi že v Celju, Domžalah in Ljubljani ter Leobnu in Fohnsdorju v Avstriji. Posamezni člani pa so se s samostojnimi razstavami predstavili po raznih krajih Jugoslavije 27-krat.

Na Jesenicah razstavljajo: Zdravko Dolinšek, Helca Hrastnik, Jernej Kreže starejši in mlajši, Milan Kuhar, Jože Kuder, Alojz Lesar, Alojz Nadrak, Ivo Pirkovič, Božo Stritar, Emil Škrbec, Ernest Špiler, Miloš Todorovič in Miloš Nastič.

Razstava revirskih likovnikov bo odprta do 22. novembra vsak dan od 9. do 12. in od 16. do 19. ure.

»Skok, cmok, in bistrook« spet na jeseniškem odru

Mladen Širok je znan hrvaški mladinski pisatelj in dramatik. Njegova pravljica o Skoku, Cmoku in Bistroku je nastala že pred skoraj dvajsetimi leti in dosegla na številnih hrvaških odrih velik uspeh. Zato ni čudno, če je zamikala tudi jeseniško amatersko gledališče, ki se je odgovornosti do najmlajše publike zmerom dobro zavedalo. Tako je pred petnajstimi leti pravljico zrežiral pokojni režiser Jože Tomažič s takrat še zelo mladimi igralci, od katerih danes igra samo še ena igralka. Pravljica pa je zanimala tudi igralko Vero Smukavec, ki se je preizkusila prvič tudi z režijo lani z uro pravljič o Pepelki.

Vesela pravljica SKOK, CMOK IN BISTROOK je namreč dramsko delo, ki kljub neštevilni zasedbi, ponuja razgibano, duhovito in privlačno odrsko zgodbo, ki ji ne manjka čara in mika pravljice svet. Za to ne poskrbijo samo hitronogi Skok, zmerom lačni Cmok in vsevedni Bistrook, temveč tu

di čarovnica, vila s planine in v stanko zakleta kraljična, ki si jo s pogumom in dobroto pridobi vaški fant Ivo.

Režiserka Vera Smukavec je za omenjene vloge izbirala med mladimi in starejšimi, toda že preizkušenimi igralci. V naslovnih vlogah nastopajo Ivan BERLOT, Klemen KOŠIR in Igor SKRLJ, v ostalih pa še Matjaž MODIC, Lidija KRŽAN, Magda FLANDER in Vera STARE, poleg njih pa še nekaj igralcev v manjših vlogah. Sceno je, kakor že pred petnajstimi leti, pripravil Jože Bedič.

Vesela pravljica SKOK, CMOK IN BISTROOK bo prav gotovo všeč ne samo mladim gledalcem, temveč vsem, ki jim je pri srcu pravljčni svet. Z njo gledališče začneja tudi svojo osemindvajseto gledališko sezono in najbrž je prav tako, saj mladi ne samo na odru, temveč tudi v dvorani predstavljajo zagotovilo, da bo gledališka ustvarjalnost na Jesenicah živa tudi še vnaprej.

Spominsko obeležje Tonetu Čufarju

Na osnovni šoli Tone Čufar so uspešno zaključili akcijo »Čufarjev dinar« s katero so zbrali 720 dinarjev za postavitev spominskega obeležja našemu rojaku, proletarskemu pisatelju Tonetu Čufarju v Šentvidu na kraju, kjer ga je leta 1942 usmrtila okupatorjeva krogla. Zbrana vsota pomeni, da je prav vsak učenec na šoli dal dinar.

Podobna akcija teče tudi na dveh osnovnih šolah v Ljubljani in Mariboru, ki nosita Čufarjevo ime. Z zbranim denarjem bodo pokrili stroške

izdelave in vzidave spominskega obeležja.

Obeležje naj bi odkrili 14. novembra ob 67-letnici rojstva Toneta Čufarja, vendar je dokončen datum odvisen od odločitve skupščine občine Ljubljana-Šiška. Na mestu, kjer je padel Tone Čufar bodo namreč začeli graditi nov otroški vrtec, ki bo tudi nosil Čufarjevo ime. Spominsko obeležje bo seveda dobilo svoje mesto na tej novi stavbi, zdaj pa iščejo najprimernejše začasno mesto. B. Č.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

11. novembra amer. barvni risani film **HITRI GONZALES**, ob 15. uri

11. in 12. novembra amer. barvni film **DVOBOJ NA PACIFIKU**, režija John Bormann, v gl. vlogi Lee Marwin, ob 17. in 19. uri

13. in 14. novembra angl. barvni film **VAMPIRJEVE LJUBIMKE**, režija Roy Word Baker, v gl. vlogi Ingrid Pitt, ob 17. in 19. uri

15. novembra ital. CS barv. film **SMRT BANDE ROGERA PRATTA**, režija Givlio Petroni, v gl. vlogi Givlionia Gemma, ob 17. in 19. uri

16. in 17. novembra ital. CS barvni film **RDECI GUSAR**, režija Vinsent Thomas, v gl. vlogi Terens Hill, ob 17. in 19. uri

18. novembra amer. CS barvni film **TEXAS JE CEZ REKO**, režija Michael Gordon, v gl. vlogi Dean Martin, ob 17. in 19. uri

KINO PLAVŽ

11. in 12. novembra angl. barvni film **VAMPIRJEVE LJUBIMKE**, ob 18. in 20. uri

12. novembra amer. barvni risani film **HITRI GONZALES**, ob 10. uri

13. in 14. novembra amer. barvni film **DVOBOJ NA PACIFIKU**, ob 18. in 20. uri

15. in 16. novembra amer. CS barvni film **ZAROTNIKI**, ob 18. in 20. uri

17. novembra ital. CS barv. film **SMRT BANDE ROGERA PRATTA**, ob 18. in 20. uri

18. novembra ital. CS barv. film **MOJ REVOLVER — MOJA PRAVICA**, ob 18. in 20. uri

KINO DOVJE

11. novembra ital. CS barv. film **REVOLVERJI ODLOCAJO**

12. novembra amer. barvni film **KADAR OSEM ZVONOV ZVONI**

18. novembra angl. barvni film **VAMPIRJEVE LJUBIMKE**

KINO KRANJSKA GORA

11. novembra amer. barvni

film **KADAR OSEM ZVONOV ZVONI**

12. novembra amer. CS barvni film **ZAROTNIKI**

15. novembra angl. barvni film **VAMPIRJEVE LJUBIMKE**

16. novembra ital. CS barv. film **SMRT BANDE ROGERA PRATTA**

18. novembra amer. barvni film **DVOBOJ NA PACIFIKU**

KINO DELAVSKI DOM JAVORNIK

11. novembra angl. barvni film **V AVTOBUSU**, ob 19. uri

12. november amer. barvni risani film **HITRI GONZALES**, ob 17. uri

12. novembra ital. CS barv. film **REVOLVERJI ODLOCAJO**, ob 19. uri

15. novembra amer. barvni film **DVOBOJ NA PACIFIKU**, ob 19. uri

18. novembra amer. CS barvni film **ZAROTNIKI**, ob 19. uri

Gledališče

V petek, 10. novembra, ob 17. uri — M. Širok: **SKOK, CMOK IN BISTROOK** — Vesela pravljica v treh dejanjih v režiji Vere Smukavec — scena Jože Bedić — zaključena predstava za osnovno šolo Tone Cufar.

V soboto, 11. novembra, ob 20. uri — M. Širok: **SKOK, CMOK IN BISTROOK** — Vesela pravljica v treh dejanjih.

V nedeljo, 12. novembra, ob 10. uri — M. Širok: **SKOK, CMOK IN BISTROOK** — Vesela pravljica v treh dejanjih.

Vse ljubitelje gledališča in še posebej mlade gledalce uprava gledališča opozarja na sobotno večerno oziroma nedeljsko dopoldansko predstavo pravljice **SKOK, CMOK IN BISTROOK**. Vstopnice lahko rezervirate na telefon 81-260, dobite pa jih tudi dve ure pred predstavo pri gledališki blagajni.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi drage žene in sestre

PAVLE ZUPAN
roj. Stefe

se zahvaljujemo vsem sosedom, ki so pomagali v dneh težke izgube, darovalcem vencev in cvetja, pevcem DU Javornik za žalostinke ter voznikom osebnih avtomobilov in vsem, ki so nam izrekli sožalje in jo spremili na zadnji poti.

ZALUJOČI: mož Franci, brat Franci z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob prerani smrti našega dragega moža, očeta, sina in brata

JANKOTA VONCINA

se skreno zahvaljujemo sosedom za pomoč v dneh težke izgube, kolektivu strugarne valjev Javornik za venec in poslovljne besede ob odprtem grobu, godbenikom iz Gorij za žalostinke ter vsem ostalim, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

ZALUJOČI: žena Pavla, hčerki Milena in Jana, mama Jožefa ter sesire in bratje

ZAHVALA

Ob nenadni boleči izgubi očeta, moža in brata

JANKOTA KERTA

izrekamo iskreno zahvalo vsem sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in nam nudili vsestransko pomoč. Zahvaljujemo se vsem darovalcem vencev in cvetja, kakor tudi pevcem za žalostinke. Posebno se zahvaljujemo kolektivu internega oddelka Bolnice Jesenice za poklonjeno cvetje in kolektivu Iskre Šentjerneje za venec. Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so počastili njegov spomin na domu in ga spremili na njegovi zadnji poti. Hvala tudi vsem voznikom osebnih avtomobilov.

ZALUJOČI: hčerki Sonja z otroci, Helena z družino, žena Mici, brat Stefan in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru HVŽ se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila med boleznijo zelo dobrodošla.

Andrej Noč
Žičarna

ZAHVALA

Tovarniškiemu odboru osnovne organizacije sindikata Železarne, se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila med boleznijo zelo dobrodošla, sindikalnemu odboru Šamotarne pa se zahvaljujem za obisk v zdravilišču Golnik.

Anica Bučar
Šamotarna

Šahovski turnir Svobodašev

Jutri, v soboto, 11. novembra organizira šahovsko društvo s pričetkom ob 16. uri zanimivo srečanje predvojnih članov Svobode.

Srečanje na katerega je povabljenih 42 udeležencev, je organizirano ob 40-letnici šahovskega turnirja, ki ga je organizirala jeseniška Svoboda v Luknji na Pokljuki.

Med vabljenimi udeleženci so tudi znani predvojni šahisti kot inž. Milan Vidmar, Vencelj Perko, Šiška, Cveto Pesjak in drugi. Tako se bodo srečali šahisti predvojne Svobode po 40-ih letih, kar

bo gotovo za udeležence turnirja prijeten dogodek.

Šahovsko društvo se z organizacijo turnirja oziroma z srečanjem že predvojnih šahistov želi oddolžiti vsem, ki so pred 40 leti tedanji Svobodi posvetili temelje jeseniškemu šahu. Na teh deluje tudi naše šahovsko društvo.

Odbor šahovskega društva se je za srečanje članov predvojne Svobode zelo zavzel in odločil, da udeležence turnirja, ki je zamišljen kot srečanje in tovariško popoldne, tudi pogosti.

Z. J.

Šahovsko prvenstvo Slovenije

Na tretjem sindikalnem prvenstvu za posameznike, ki je bilo 28. in 29. oktobra v Rogški Slatini, je nastopilo 126 šahistov iz Slovenije.

Tekmovali so po švicarskem sistemu s skrajšanim časom za razmišljanje.

Med tekmovalci je bil en mojster in šest mojstrskih kandidatov. Prvenstva so se udeležili tudi trije člani iz

Železarne. Zelo uspešno sta se uvrstila Branko Zorko in sicer na odlično drugo mesto in Lado Krajnik na deveto mesto.

Vrstni red: 1. Klemenčič (9,5), 2. Branko Zorko (9), 3. inž. Trampuž (8,5), 4. — 9. Štrucelj, Jazbec, Slak, Štribar, Pešec, Krajnik in Ivanušek.

K. T.

Dvoboj s slepimi šahisti

Šahovska sekcija DPD Svoboda Javornik — Kor. Bela je 28. oktobra uspešno odigrala povratno srečanje s šahisti Združenja slepih v Kranju. V dvoboju je sodelovalo 14 igralcev.

Slepi igralci-šahisti preseščajo s svojo rutino in izrednimi potezi v igri. Dosledni so lepe rezultate, ki so odnosi bogatih izkušenj. Po srečanju so se člani ekip za

držali v prijetnem razgovoru in ugotovili, da si takih srečanj želijo eni in drugi. Dogovorili smo se, da se bodo srečanja nadaljevala v bližnji sezoni.

Tem potom obveščamo člane šahovske sekcije DPD Svoboda Javornik — Kor. Bela, da bo 18. novembra občni zbor v prostorih doma društva upokojencev na Javorniku s pričetkom ob 18. uri.

Vabimo vse ljubitelje šaha, da se vključijo v našo sekcijo. V najkrajšem času bomo kupili še 10 šahovnic in tri ure, kar bo nudilo več možnosti za številnejšo udeležbo igralcev.

Ignac Tomšič

OBVESTILO

Krajevni odbor Zveze borcev Javornik — Koroška Bela obvešča vse člane Zveze borcev in drugih organizacij na terenu ter še posebno mladino, da v nedeljo, 12. novembra organizira akcijo na progi, kjer vsako leto prirejajo kurirski smuk. Akcija je namenjena čiščenju proge, udeleženci akcije pa se bodo zbrali ob 9. uri jutraj na Pristavi.

Krajevni odbor ZB NOV
Javornik — Koroška Bela

RAZPIS

Svet osnovne šole Prežihov Voranc na Jesenicah razpisuje presto delovno mesto kuharice šolskih malic — za nedoločen čas (nastop dela 1. 12. 1972).

Rok za prijave 14 dni od dneva objave.

Značilni prizori v naših kinematografih

HOKEJ NA LEDU

**Jesenice : Partizan (Beograd) 14:5
(5:2, 5:3, 4:0)**

Domači hokejisti so preskočili prvo resnejšo oviro. Zanesljivo so premagali ekipo Partizana iz Beograda, vendar pa z igro, ki so jo prikazali, ne moremo biti zadovoljni. Napadalci so se vse preveč izživljali v solo akcijah, edina izjema je bil zopet drugi napad, branilci pa so bili izredno nezanesljivi, kar se kaže v mnogo preveč prejetih golih. Poglavlje zase pa sta bila izredno nezanesljiva vratarja, od katerih nobeden ni v formi in pripravljen na težke

preizkušnje, ki čakajo moštvo v naslednjih kolih.

Srečanje se je pričelo izredno presenetljivo. Gostje so že po 30 sekundah vodili in kar precej časa so rabili domačini, da so rezultat obrnili sebi v prid. In ravno v teh najbolj kritičnih trenutkih, ko je bila kolektivna igra najbolj potrebna so posamezniki s solo akcijami skušali spremeniti rezultat.

Gostje iz Beograda so igrali pametno in zanesljivo v obrambi, v napadu pa so

uspešno izkoristili prilike za gol, ki so se jim ponudile. Vsekakor se jim pozna večja roka Klinarja, ki je tudi sam na igrišču, da ni še za odpis.

Gole za Jesenice so dosegli: Hafner, Poljanšek in Mlakar po tri, Tišler, Eržen, Tomaž Košir, Bogo Jan in Roman Smolej po enega.

Na tekmi je po daljšem premoru zaradi poškodbe zopet nastopil Viki Tišler, imetnik zlatega paka kot najboljši strellec zvezne lige v lanskoli sezoni.

**Medveščak : Kranjska gora 12:2
(6:0, 3:2, 3:0)**

Kranjskogorci so gostovali v Zagrebu. V izredno težkem srečanju so dosegli dovolj ugoden rezultat, razen tega da so zamudili precej ugodnih priložnosti za doseg gola. Vsekakor pa gre nekaj zahtevkov na račun neizkušnosti ekipe, nekaj golov pa bi pripisali lahko tudi izredno gosti megli, ki je zmanjševala vidljivost sicer zanesljivega vratarja Zbontarju. Ekipi pa se vsekakor pozna, da je še zelo mlada in posamezniki tudi iz najbolj ugodnih situacij ne uspejo doseči gola. Vendar pa se bodo le s težkimi tekmami kalili in upati je, da bodo iz srečanja v srečanje igrali boljše in zanesljivejše rezultate.

Gola za Kranjsko goro sta dosegla: Češnjak in Jože Šebanič.

V soboto bo na sporedu domači derbi, ko se bosta srečala Jesenice in Kranjska gora. Srečanje bo ob 19. uri na igrišču pod Mežakljo.

**Jesenice : BAD —
Nauheim 12:3
(3:0, 3:1, 6:2)**

V torek so Jeseničani v izredni tekmi prepričljivo premagali prvoligaško ekipo iz Zahodne Nemčije. Tekma je bila pravo nasprotje sobotnemu srečanju. Naši igralci so zaigrali izredno učinkovito in pokazali zares pravi hokej, ki navdušuje gledalce. Toliko aplavza, kot so ga poželi domači igralci v torek zvečer, že dolgo ni bilo slišati na igrišču Podmežakljo.

Gostje so se predstavili kot zelo dobro moštvo, vendar, pa so naleteli na tako razpoložene domačine, da zares niso mogli doseči kaj več, kot časten poraz. Mnogokrat so se znašli sami pred golom Jesenic, vendar pa jim ni uspelo premagati tokrat izrednega vratarja Kneza. Akcije domačih napadalcev so bile duhovite, ena lepša od druge, prepolne izrednih kombinacij. Prepričan sem, da bi bila dvorana Podmežakljo vedno polna gledalcev, če bi imeli večkrat priliko gledati tako dobro igro domačinov.

Gole za Jesenice so dosegli: Hafner 3, Eržen in Milan Jan po dva, Beravs, Poljanšek, Roman Smolej, Tomaž Košir in Sašo Košir po enega.

V drsalnem klubu so se dogovorili za nekatere spremembe

Na redni seji upravnega odbora drsalnega kluba Jesenice so na kratko analizirali svoje delo v zadnjih nekaj letih. Ugotovili so, da se je interes za umetnostno drsanje zelo razširil zlasti med osnovnošolsko mladino. Mlade drsalke so dosegle tudi nekaj primernih uvrstitev na sicer bolj redkih tekmovanjih v umetnostnem drsanju. Ti dosežki pa so zaostajali za njihovimi pričakovanji. Ob tej oceni so izluščili nekatere pomanjkljivosti svojega dela in razloge. Med zastoji zaostajanja za željenimi rezultati in napredkom umetnostnega drsanja je bil eden osnovnih, da so vključevali nove kandidate nesorazmerno glede na razpoložljive vadiatelje. Pa tudi skromno odmerjene ure uporabe drsalnice so bile eden zaviralnih razlogov.

Na podlagi ugotovljenih in analiziranih pomanjkljivosti iz preteklih let, so se za novo sezono 1972/73 odločili za nekatere spremembe. Sestavili so tri skupine pionirk v starosti od 6—8 let, od 8—10 let in od 10—12 let, ki so se primerno izkazale na tekmovanjih in vadbi v preteklih sezonah. Te deklice bodo sedaj, ko so dobili urnik uporabe drsalnice, pričele sistematično vaditi in se pripravljati za tekmovanja v republiškem merilu ter za medklubske dvoboje. Vadbo posameznih skupin bodo odšli Eva Pavliček, Taja Brunček in Nataša Brun, ki so zrasle v klubu in osvojile dokajšnjo znanje v umetnostnem drsanju.

Letos bodo sprejeli v drsalno šolo omejeno število deklic in dečkov in sicer 30 v starosti od 5 do 7 let. Naj-

boljše med njimi bodo prihodno sezono sprejeli v klub ter nadalje usposabljali za nastope na zveznih tekmovanjih. Drsalno šolo bosta vodila Majda Korantar in inž. Borut Razinger, ki bosta hkrati pomagala mladim, prej omenjenim vadiateljem. Svoje sodelovanje je zagotovila tudi Barbara Senk, znana umetnostna drsalka iz Ljubljane. Senkova bo enkrat v tednu dopolnjevala vadbo domačih vadiateljev.

V drsalnem klubu so pričarani, da bodo s takim načinom dela hitreje napredovali. Zavedajo se, da so na Gorenjskem edini klub, ki goji umetnostno drsanje in bi kazalo, da se uveljavi, seveda pod pogojem, da se bodo deklice in dečki resno in zavzeto lotili umetnostnega drsanja.

Pri tej spremembi in novi usmerjenosti se v drsalnem klubu zavedajo, da bo precej, zlasti deklic odpadlo iz udeleževanja v klubu. Gre za deklice, ki so se pozno vključile v umetnostno drsanje in zaradi tega niso uspele osvojiti potrebnega znanja za nastope na tekmovanjih v določeni starostni skupini. Na upravi Sportmetala so mislili tudi na te deklice: vsak torek in petek od 10. do 12.30 sta namenjena za prosto drsanje šolske mladine.

Upravni odbor drsalnega kluba pričakuje, da bodo prizadeti starši in njihovi otroci upoštevali razloge, ki so vodili klub do nove usmeritve: vzgoja in vadba umetnostnega drsanja zaradi nastopov na tekmovanjih, kar je poleg drugih osnovni namen vsakega kluba, vsake športne zvrsti.

Tretje kolo košarskega prvenstva

Dijaki prvega b in drugega c razreda gimnazije so v petek dne 3. novembra igrali v telovadnici košarkarsko tekmo tretjega kola šolskega prvenstva. Zmagala je ekipa c z rezultatom 70:18.

Rezultati ostalih tekem v tretjem kolu so: 1c : 2b — 48:94, 3a : 4c — 130:12, 3c : 4a — 38:48, 3b : 4b — 50:54, 1a : 2a 0:20.

Vrstni red po tretjem kolu je: 1. 3a — 6, 2. 4a — 6, 3. 2a — 6, 4. 3c — 4, 5. 4b — 4, 6. 2b — 4, 7. 2c — 4, 8. 1a — 2, sledijo 3b, 1c, 1b in 4c brez točke.

Najboljši strelci: 1. Udrih 3a — 118 točk, 2. Mlakar 3a — 102 točk, 3. in 4. Klančnik 4b — 96 točk, Vengust 4a 96 točk, itd.

B. B.

Tekmovanje osmih razredov

V soboto, 4. novembra, je bilo v telovadnici osnovne šole Jesenice medrazredno tekmovanje osmih razredov osnovne šole Tone Čufar v odbojki za dekleta. Zaslužno je zmagala ekipa osmega A. predvsem po zaslugi odlične Simone Zupan. Drugo mesto

je zasedla ekipa osme B, ki je premagala po dramatičnem koncu osmo C.

Rezultati: 8a : 8c — 2:0 (15:10, 15:10), 8a : 8b — 2:1 (15:8, 6:15, 15:13) in 8b : 8c — 2:1 (15:12, 14:16, 15:7).

Mirko Bogataj

NOGOMET

Kropa : Jesenice 1:5 (0:2)

V prvem kolu tekmovanja za jugoslovanski pokal so Jeseničani gostovali v Kropi, kjer so igrali z moštvom PLAMENA in zmagali z rezultatom 5:1 (2:0).

Jeseničani so bili ves čas tekme popoln gospodar na igrišču in so domačine povsem nadigrali. Predvsem je prišla do izraza rutina in izkušnost naših nogometašev pri streljih na vrata sicer solidnega vratarja domačih. Razmerje moči na igrišču nam najbolj zgovorno pove

tudi sam rezultat in zaslužena zmaga s katero so se naši nogometaši uspeli uvrstiti v drugo kolo tekmovanja za jugoslovanski pokal, kjer se bodo srečali z moštvom SA-VE iz Kranja.

Gole za naše so dosegli: Ilijevski, Noč, Kovačič, Karahodžič in Rakovič.

Za Jesenice so nastopali: Ilić D. (Kunšič), Enes Rakovič, Torbič, Horvat, Ljušič, Kupljenik, Ilijevski, Karahodžič, Kovačič, Noč in Kačar.

B. S.

ODBOJKA

V nedeljo, 5. novembra, so jeseniški odbojkarji: Kavčič, Bergel, Divjak, Sternad, Ressler, Pristov in Pogačar gostovali v Zagrebu, kjer so se v VI. kolu prvenstva srečali z ekipo OK Metalca. Jeseničani so srečanje dobili z rezultatom 3:1 (11, 7, 13, 5). Prikazali so dobro igro, posebno v polju kjer sta se ponovno odlikovala Bergel in Kavčič, na mreži pa sta bila solidna Sternad in Ressler. Divjak, kateremu se še pozna odsotnost zaradi odsluženja vojaškega roka in Pristov, ki je bil poškodovan ni sta zatajila in že prihajata v

željeno formo. Celotna šestorka je zaigrala dobro in je presenetila celo nasprotnika, ki ni računal na tako močan odpor gostov. Dobljena tekma na tujem je plod dobrih priprav in treningov. S to zmago so Jeseničani dokazali, da se lahko spopadajo na domačem terenu nadoknadi na tujem z zbranostjo in požrtvovalnostjo.

V nedeljo imajo v gosteh ekipo OK Interplet iz Brčka. Tekma bo ob 10. uri.

V sredo ob 18. uri so odigrali četrtfinalno srečanje za pokal Jugoslavije z ekipo OK Metalac iz Siska. M.

ROKOMET

Četrtega novembra so na igrišču za osnovno šolo učence in učenci osmih razredov osnovne šole Tone Čufar odigrali medrazredne tekme v rokometu.

Najprej so igrali fantje, katerih tekme so se končale s temi rezultati: 8a : 8c 6:5, 8a : 8b 8:9 in 8b : 8c 12:11.

Na prvem mestu so učenci 8b razreda, na drugem učenci 8a in na tretjem, zadnjem, učenci 8c. Zanimivo je, da

so se vse tekme končale z enim golom razlike, kar kaže na veliko izenačenost ekip.

Dekleta so igrale takole: 8a : 8b 6:3, 8b : 8c 3:7, in 8a : 8c 0:5.

Najboljše so bile učence 8c. razreda, nato 8a razreda in zadnje učence 8b razreda.

Pri fantih sta največ golov dosegla Šporar in Beznik (9), pri dekletih pa Tancer (9).

Mile Crnovič